

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»**

Т.В. АВЕРОЧКІНА

ПОРТОВЕ ПРАВО

Навчально-методичний посібник

Освітня програма підготовки здобувачів вищої освіти
ступеня магістра права
в Національному університеті «Одеська юридична академія»
галузь знань – 08 «Право»
спеціальність – 081 «Право»

Одеса
2018

Автор:

Аверочкіна Тетяна Володимирівна – завідувача лабораторією кафедри морського та митного права Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник, доцент.

**Рекомендовано до друку Навчально-методичною радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 3 від 29 листопада 2016 року).**

Рецензенти:

доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри
державно-правових дисциплін Одеського державного
університету внутрішніх справ

Калянов Дмитро Петрович;

доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри
морського та митного права
Національного університету «Одеська юридична академія»
Федотов Олексій Павлович.

Аверочкіна Т.В.

Портове право: навчально-методичний посібник (для студентів денної та заочної форми навчання) / Т.В. Аверочкіна. 2-ге вид., змінене. 2018. – 65 с.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Морські та річкові порти є основою водної транспортної інфраструктури держави. Порти виконують роль пов'язуючої ланки в русі товарів і одночасно є промисловими і комерційними центрами переробки вантажів та інформаційного забезпечення в системі виробництва і розподілу товарів. Правове забезпечення портової діяльності визначає ефективність роботи портів та, як наслідок, рівень надходжень податкових платежів до бюджету країни і добробуту її громадян. Це вимагає вивчення як сучасного стану законодавства України, яким врегульовано діяльність портів, так й історичного та міжнародно-правового підґрунтя його формування і новітніх змін. Крім того, важливим є формування наукових концепцій з модифікації законодавства у сфері внутрішнього водного транспорту та діяльності вітчизняних річкових портів у зв'язку із підписанням Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

Мета вивчення дисципліни «Портове право» полягає у формуванні у студентів системи знань про сучасні тенденції розвитку правового забезпечення портової діяльності, вмінь визначити основні проблеми правозастосовної практики в цій сфері та набуття навичок щодо пошуку шляхів їх можливого вирішення та удосконалення відповідного законодавства та правозастосовної практики.

Завдання вивчення дисципліни «Портове право» є системою знань, умінь та навичок, зокрема,

- знань національного законодавства та міжнародних угод у сфері портового права, методів правового регулювання морської діяльності з набуттям такого рівня їх сформованості, щоб мати змогу орієнтуватися та застосовувати їх до практичних ситуацій;
- вмінь виявляти у багаточисленних суспільних відносинах такі, що належать до предмета регулювання портового права, визначати суб'єктів, об'єкт та зміст таких правовідносин; аналізувати і синтезувати досягнення науки морського, зокрема портового, права, представлені у іншомовних джерелах; розробляти проекти нормативно-правових актів з питань діяльності портів, обґрунтовувати доцільність їхнього запровадження; здійснювати правову експертизу проектів нормативно-правових актів, управлінських рішень у сфері роботи портів на предмет відповідності законодавству України; виконувати приписи морського, зокрема портового, права та інших галузей матеріального і процесуального права, що є основою діяльності органів публічного управління портами; використовувати в правозастосовній діяльності нормативно-правові акти, що регулюють морські та інші відносини, що виникають з приводу роботи портів;
- навичок застосування сучасних інформаційних технологій та інформаційних ресурсів з морського, зокрема портового, права для розв'язання практичних задач; роз'яснення матеріально-правових та процесуальних особливостей розгляду судами окремих категорій адміністративних, цивільних та господарських справ, що виникають з портової діяльності; розв'язання практичних задач зі сприяння реалізації та захисту прав та законних інтересів фізичних і юридичних осіб.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Залік	Екзамен	Кількість кредитів ECTS	Всього годин	Самостійна робота	Контрольні роботи	Курсові роботи	Всього ауд. год	Практичні заняття	Лекційні заняття	Семестр	Курс	Форма навчання
-	+	4,5	135	83	-	-	52	30	22	10	5	очна

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Тема	Лекційні заняття (год.)		Практичні заняття (год.)		Самостійна робота (год.)	
		д		д		д	
1	Правовий статус портів	2		4		10	
2	Правовий режим в портах	4		4		12	
3	Юрисдикція в портах	4		4		12	
4	Державне регулювання діяльності, управління в портах	4		4		10	
5	Адміністративні процедури в портах. Трансшипмент.	4		6		18	
6	Правове забезпечення буксирування, лоцманського та льодового проведення в портах та на підходах к ним	2		4		12	
7	Господарська діяльність, земельні та майнові відносини в портах	2		4		9	
	Всього	22		30		83	

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ

ЛЕКЦІЇ

Лекція № 1

Тема

Правовий статус портів

Мета вивчення

Надати уявлення та сформувати систему знань про сучасні тенденції розвитку правового забезпечення правового статусу портів, визначити основні проблеми правозастосовної практики в цій сфері, а також шляхи їх подолання.

Результати навчання

Після лекції здобувач вищої освіти буде (спроможний):

- 1) аналізувати і синтезувати досягнення науки морського, зокрема портового, права, представлені у іншомовних джерелах
- 2) розробляти проекти нормативно-правових актів з питань діяльності портів, обґрунтовувати доцільність їхнього запровадження
- 3) використовувати в правозастосовній діяльності нормативно-правові акти, що регулюють морські та інші відносини, що виникають з приводу роботи портів.

План

1. Порт: визначення поняття, класифікація.
2. Порядок відкриття та закриття портів в Україні.
3. Правовий статус акваторії (вод) портів
4. Річкові порти України: особливості правового статусу.

Контрольні запитання для перевірки досягнення результатів навчання

1. Проаналізуйте визначення поняття «порт» у вітчизняних та зарубіжних джерелах.
2. Яким чином має бути структурований та які норми має містити закон про внутрішні водні шляхи?
3. Чи мають пріоритет норми законодавства держави порту щодо обслуговування судна в її порту перед нормами законодавства держави прапору судна, що підлягає обслуговуванню?

Тема
Правовий режим в портах

Мета вивчення

Надати уявлення та сформувати систему знань про сучасні тенденції розвитку правового забезпечення правового режиму в портах, визначити основні проблеми правозастосовної практики в цій сфері, а також шляхи їх подолання.

Результати навчання

Після лекції здобувач вищої освіти буде (спроможний):

- 1) аналізувати і синтезувати досягнення науки морського, зокрема портового, права, представлені у іншомовних джерелах
- 2) застосувати сучасні інформаційні технології та інформаційні ресурси з морського, зокрема портового, права для розв'язання практичних задач
- 3) розробляти проекти нормативно-правових актів з питань діяльності портів, обґрунтовувати доцільність їхнього запровадження
- 4) здійснювати правову експертизу проектів нормативно-правових актів, управлінських рішень у сфері роботи портів на предмет відповідності законодавству України
- 5) використовувати в правозастосовній діяльності нормативно-правові акти, що регулюють морські та інші відносини, що виникають з приводу роботи портів

План

1. Режим порту: визначення, нормативно-правове забезпечення.
2. Підтримання режиму порту.
3. Двосторонні угоди про торговельне мореплавство як основа режиму в морських портах
4. Двосторонні угоди про судноплавство на внутрішніх водних шляхах.
5. Режим суден та їх екіпажів в портах

Контрольні запитання для перевірки досягнення результатів навчання

1. Якою є позиція вітчизняного законодавця до визначення поняття «режим порту»? Порівняйте її із підходами, що містяться в зарубіжній доктрині та законодавстві окремих держав.
2. Яким чином визначити режим, що надається судам під прапором Панам в портах України?
3. Яким може бути нормативно-правовий акт, що визначить загальні засади режиму портів України?

Тема **Юрисдикція в портах**

Мета вивчення

Надати уявлення та сформувати систему знань про сучасні тенденції розвитку правового забезпечення дії юрисдикції держави («держави прапору», «держави порту») в портах, визначити основні проблеми правозастосовної практики в цій сфері, а також шляхи їх подолання.

Результати навчання

Після лекції здобувач вищої освіти буде (спроможний):

- 1) аналізувати і синтезувати досягнення науки морського, зокрема портового, права, представлені у іншомовних джерелах; застосувати сучасні інформаційні технології та інформаційні ресурси з морського, зокрема портового, права для розв'язання практичних задач
- 2) розробляти проекти нормативно-правових актів з питань діяльності портів, обґрунтовувати доцільність їхнього запровадження
- 3) роз'яснювати матеріально-правові та процесуальні особливості розгляду судами окремих категорій адміністративних, цивільних та кримінальних справ, що виникають з портової діяльності
- 4) здійснювати правову експертизу проектів нормативно-правових актів, управлінських рішень у сфері роботи портів на предмет відповідності законодавству України
- 5) використовувати в правозастосовній діяльності нормативно-правові акти, що регулюють морські та інші відносини, що виникають з приводу роботи портів

План

1. Юрисдикція держави порту.
2. Юрисдикція держави прапору судна в портах.

Контрольні запитання для перевірки досягнення результатів навчання

1. Які підходи до визначення меж дії юрисдикції держави порту та держави прапору є визнаними законодавством, доктриною та правозастосовною практикою за кордоном?
2. Чи є необхідним розроблення окремого нормативно-правового акта з питань діяльності портів та, зокрема, закріплення в ньому загальних засад дії юрисдикції держави порту та держави прапору? Якщо так, то визначте структуру та основні норми. Здійсніть його правове обґрунтування та експертизу на предмет відповідності діючому законодавству.
3. Роз'ясніть матеріально-правові та процесуальні особливості розгляду судами окремих категорій адміністративних, цивільних та кримінальних справ, що виникають з портової діяльності.

Тема

Державне регулювання діяльності, управління в портах

Мета вивчення

Надати уявлення та сформувати систему знань про сучасні тенденції розвитку правового забезпечення державного регулювання діяльності та управління в портах, визначити основні проблеми правозастосовної практики в цій сфері, а також шляхи їх вирішення.

Результати навчання

Після лекції здобувач вищої освіти буде (спроможний):

- 1) розробляти проекти нормативно-правових актів з питань діяльності портів, обґрунтовувати доцільність їхнього запровадження
- 2) роз'яснювати матеріально-правові та процесуальні особливості розгляду судами окремих категорій адміністративних, цивільних та господарських справ, що виникають з портової діяльності
- 3) здійснювати правову експертизу проектів нормативно-правових актів, управлінських рішень у сфері роботи портів на предмет відповідності законодавству України
- 4) виконувати приписи морського, зокрема портового, права та інших галузей матеріального і процесуального права, що є основою діяльності органів публічного управління портами
- 5) використовувати в правозастосовній діяльності нормативно-правові акти, що регулюють морські та інші відносини, що виникають з приводу роботи портів

План

1. Основи державного регулювання діяльності в морському порту
2. Функції та повноваження Міністерства інфраструктури України з управління портами.
3. Адміністрація морських портів України: функції, структура.
4. Адміністрування діяльності річкових портів України.

Контрольні запитання для перевірки досягнення результатів навчання

1. Чи вважаєте Ви за необхідне розроблення нормативно-правових актів про засади державного регулювання діяльності в морських або річкових портах України?
2. Роз'ясніть матеріально-правові та процесуальні особливості розгляду судами окремих категорій адміністративних справ, що виникають з портової діяльності та здійснення повноважень органами державного адміністрування портів.
3. Здійсніть правову експертизу окремих проектів нормативно-правових актів, управлінських рішень у сфері роботи портів на предмет відповідності законодавству України.
4. Здійсніть правову експертизу окремих рішень або нормативно-правових актів з приводу роботи портів Міністерства інфраструктури України, Департаменту морського та річкового транспорту цього Міністерства, Адміністрації морських портів України, Адміністрації річкових портів.

Тема

Адміністративні процедури в портах. Траншшипмент.

Мета вивчення

Надати уявлення та сформувати систему знань про сучасні тенденції розвитку правового забезпечення адміністративних процедур в портах, визначити основні проблеми правозастосовної практики в цій сфері, а також можливі шляхи їх вирішення

Результати навчання

Після лекції здобувач вищої освіти буде (спроможний):

- 1) застосувати сучасні інформаційні технології та інформаційні ресурси з морського, зокрема портового, права для розв'язання практичних задач
- 2) розробляти проекти нормативно-правових актів з питань діяльності портів, обґрунтовувати доцільність їхнього запровадження
- 3) роз'яснювати матеріально-правові та процесуальні особливості розгляду судами окремих категорій адміністративних справ, що виникають з портової діяльності
- 4) здійснювати правову експертизу проектів нормативно-правових актів, управлінських рішень у сфері роботи портів на предмет відповідності законодавству України
- 5) використовувати в правозастосовній діяльності нормативно-правові акти, що регулюють морські та інші відносини, що виникають з приводу роботи портів.

План

1. Контрольні адміністративні процедури в портах.
2. Сервісні адміністративні процедури в портах.
3. Портові збори і тарифи.

Контрольні запитання для перевірки досягнення результатів навчання

1. Якими є контрольні адміністративні процедури в портах?
2. Які особливості здійснення митних процедур (контрольних та сервісних) в морських та річкових портах передбачені діючим законодавством України?
3. В чому полягає сервісна складаюча процедур в морських та річкових портах України?
4. Назвіть види портових зборів і тарифів, що застосовуються в Україні.

Тема

Адміністративні процедури в портах. Трансшипмент.

Мета вивчення

Надати уявлення та сформувати систему знань про сучасні тенденції розвитку правового забезпечення трансшипменту в портах, визначити основні проблеми правозастосовної практики в цій сфері, а також можливі шляхи їх вирішення

Результати навчання

Після лекції здобувач вищої освіти буде (спроможний):

- 1) застосувати сучасні інформаційні технології та інформаційні ресурси з морського, зокрема портового, права для розв'язання практичних задач
- 2) розробляти проекти нормативно-правових актів з питань діяльності портів, обґрунтовувати доцільність їхнього запровадження
- 3) роз'яснювати матеріально-правові та процесуальні особливості розгляду судами окремих категорій адміністративних справ, що виникають з портової діяльності
- 4) здійснювати правову експертизу проектів нормативно-правових актів, управлінських рішень у сфері роботи портів на предмет відповідності законодавству України
- 5) використовувати в правозастосовній діяльності нормативно-правові акти, що регулюють морські та інші відносини, що виникають з приводу роботи портів.

План

1. Поняття трансшипменту.
2. Правове забезпечення здійснення трансшипменту в Україні.
3. Перспективи розвитку трансшипменту в портах України

Контрольні запитання для перевірки досягнення результатів навчання

1. Надайте визначення поняттю «трансшипмент».
2. Якими є особливості митних процедур в портах при режимі трансшипменту?
3. Проаналізуйте генезу впровадження трансшипменту в портах України.
4. Які зміни до діючого законодавства України у сфері трансшипменту Ви можете запропонувати?

Тема

Правове забезпечення буксирування, лоцманського та льодового проведення в портах та на підходах к ним

Мета вивчення

Надати уявлення та сформувати систему знань про сучасні тенденції розвитку правового забезпечення буксирування, лоцманського та льодового проведення в портах та на підходах к ним, визначити основні проблеми правозастосовної практики в цій сфері, а також можливі шляхи їх вирішення

Результати навчання

Після лекції здобувач вищої освіти буде (спроможний):

- 1) застосувати сучасні інформаційні технології та інформаційні ресурси з морського, зокрема портового, права для розв'язання практичних задач
- 2) розробляти проекти нормативно-правових актів з питань діяльності портів, обґрунтовувати доцільність їхнього запровадження
- 3) роз'яснювати матеріально-правові та процесуальні особливості розгляду судами окремих категорій адміністративних справ, що виникають з портової діяльності
- 4) здійснювати правову експертизу проектів нормативно-правових актів, управлінських рішень у сфері роботи портів на предмет відповідності законодавству України
- 5) використовувати в правозастосовній діяльності нормативно-правові акти, що регулюють морські та інші відносини, що виникають з приводу роботи портів.

План

1. Договір морського буксирування.
2. Портове та міжпортове буксирування.
3. Правове забезпечення лоцманського проведення суден.
4. Льодове проведення суден.

Контрольні запитання для перевірки досягнення результатів навчання

1. Які напрями реформування правового забезпечення укладення та виконання договору морського буксирування можна запропонувати на сучасному етапі?
2. На підставі яких нормативно-правових актів здійснюється портове та міжпортове буксирування?
3. Визначте генезу правового забезпечення лоцманського проведення суден в Україні.
4. На підставі яких нормативно-правових актів здійснюється льодове проведення суден?

Тема

Господарська діяльність, земельні та майнові відносини в портах

Мета вивчення

Надати уявлення та сформувати систему знань про сучасні тенденції розвитку правового забезпечення господарської діяльності, земельних та майнових відносин в портах, визначити основні проблеми правозастосовної практики в цій сфері, а також можливі шляхи їх вирішення

Результати навчання

Після лекції здобувач вищої освіти буде (спроможний):

- 1) застосувати сучасні інформаційні технології та інформаційні ресурси з морського, зокрема портового, права для розв'язання практичних задач
- 2) розробляти проекти нормативно-правових актів з питань діяльності портів, обґрунтовувати доцільність їхнього запровадження
- 3) роз'яснювати матеріально-правові та процесуальні особливості розгляду судами окремих категорій адміністративних справ, що виникають з портової діяльності
- 4) здійснювати правову експертизу проектів нормативно-правових актів, управлінських рішень у сфері роботи портів на предмет відповідності законодавству України
- 5) використовувати в правозастосовній діяльності нормативно-правові акти, що регулюють морські та інші відносини, що виникають з приводу роботи портів.

План

1. Господарська діяльність в портах
2. Земельні відносини у портах.
3. Майнові відносини у портах.

Контрольні запитання для перевірки досягнення результатів навчання

1. Який порядок здійснення господарської діяльності в портах?
2. Який порядок здійснення майнових відносин в портах?
3. Якими нормативно-правовими актами врегульовано земельні відносини в портах?
4. Чи вважаєте необхідним удосконалення правового забезпечення здійснення господарської діяльності в портах, майнових та земельних відносин в портах?
5. Як оцінюєте судову практику, що виникає з приводу господарської діяльності в портах, майнових та земельних відносин в портах?
6. Оцініть проектоване законодавство у сфері господарської діяльності в портах, майнових та земельних відносин в портах

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Заняття № 1

Тема

Правовий статус портів

Мета вивчення

Сформувати та закріпити систему знань про сучасні тенденції розвитку правового забезпечення правового статусу портів, визначити основні проблеми правозастосовної практики в цій сфері, а також шляхи їх подолання.

Результати навчання

Після заняття здобувач вищої освіти буде (спроможний):

- 1) аналізувати і синтезувати досягнення науки морського, зокрема портового, права, представлені у іншомовних джерелах
- 2) розробляти проекти нормативно-правових актів з питань діяльності портів, обґрунтовувати доцільність їхнього запровадження
- 3) використовувати в правозастосовній діяльності нормативно-правові акти, що регулюють морські та інші відносини, що виникають з приводу роботи портів.

Література

нормативно-правові акти:

1. Конвенция об открытом море, 1958 / Работа комиссии международного права. Изд. IV. – Нью-Йорк: Организация Объединенных Наций, 1988. – С. 183 - 193.
2. Конвенция о территориальном море и прилежащей зоне, 1958 / Работа комиссии международного права. Изд. IV. – Нью-Йорк: Организация Объединенных Наций, 1988. – С. 174 - 183.
3. Конвенция ООН по морскому праву 1982 года / Морське право. Джерела: У 3 ч. Ч. 1. Т. 1. Кн. 2 «III Конференція ООН з морського права» / [Додін Є.В. Кузнецов С.О. Аверочкіна Т.В., Нікіша Д.О.]. – О.: Фенікс, 2011. – С. 110 – 451.
4. Кодекс торговельного мореплавства України від 23.05.1995 р. // ВВРУ. – 1995. – № 47. – Ст. 349.
5. Про державний кордон України: Закон України від 4.11.1991 р. // ВВРУ. – 1992. – № 2. – Ст. 5.
6. Про транспорт: Закон України від 10.11.1994 р. // ВВРУ. – 1994. – № 51. – Ст. 446.
7. Про морські порти України: Закон України від 17.05.2012 р. // ВВРУ. – 2013. – № 7. – Ст. 65.
8. Про відкриття річкових портів України для заходу іноземних невійськових суден: постанова Кабінету Міністрів України від 06.03.1992 р. № 115. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/115-92-п>
9. Порядок відкриття та закриття морських портів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 11 липня 2013 р. № 495 // ОВУ. – 2013. – № 54. – Ст. 1970.
10. Перелік морських портів України, відкритих для заходження іноземних суден, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 р. № 466-р // ОВУ. – 2013. – № 50. – Ст. 1803.
11. Стратегія розвитку морських портів України на період до 2038 року, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11.07.2013 р. № 548-р // ОВУ. – 2013. – № 61. – Ст. 2194.
12. Інструкція щодо процедур приймання та скидання водяного баласту на акваторії річкових внутрішніх водних шляхів України, затверджена наказом Мінтрансв'язку України від 13.06.2007 № 491 // ОВУ. – 2007. – № 48. – Ст. 2000.

13. Про закриття морських портів: наказ Мінінфраструктури від 16.06.2014 р. № 255 // ОВУ. – 2014. – № 54. – Ст. 1461.
14. Проект Закону про судноплавство на внутрішніх водних шляхах України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=4319&skl=7
15. Проект Закону про внутрішній водний транспорт. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=56230.

спеціальна література:

16. Кузнецов С.О. Морське право: підруч. / С.О. Кузнецов, Т.В. Аверочкіна; НУ «ОЮА». – Одеса: Фенікс, 2011. – 382 с.
17. Кузнецов С.А. Управление судоходством в Древней Греции: монография / С.А. Кузнецов. – Одесса : Юрид. л-ра, 2004. – 608 с.
18. Колодкин А.Л. Мировой океан. Международно-правовой режим. Основные проблемы / А.Л. Колодкин, Ю.В. Боброва, В.Н. Гуцуляк. – М.: Статут, 2007. – 637 с.
19. Актуальные вопросы правового регулирования отношений в морском порту: монография / под общ. ред.: Тормосина Г.Г. - Новороссийск: МГА им. адм. Ф.Ф. Ушакова, 2011. – 160 с.
20. Валусьва Л.В. Адміністративний статус морських портів / Л.В. Валусьва // Актуальні проблеми політики: зб. наук. праць. – 2012. – Вип. 46. – С. 309-319.
21. Современное морское право и практика его применения / Александрова К.И., Алымов В.А., Барина И.И., Гицу М.А., и др.; Отв. ред.: Барина И.И., Киселев В.А., Федоров Л.М. - М.: Транспорт, 1985. – 264 с.
22. Киселев В.А. Некоторые вопросы регулирования допуска иностранных судов в порты / В.А. Киселев // Морское право и международное судоходство: сб. науч. тр. – М.: Транспорт, 1985. – С. 3 – 17.
23. Морской энциклопедический справочник. В 2 т. / под ред. Н.Н. Исанина. – Л.: Судостроение, 1987. – 1040 с.
24. Иванов Г.Г. Правовой режим морских портов / Иванов Г.Г. – М.: «Транспорт», 1971. – 80 с.
1. Федотова А.С. Понятие «территория порта» по законодательству Украины / А.С. Федотова // Социум и власть. – 2013. – № 1 (39). – С. 76-80.

Питання заняття

1. Історичний розвиток портів в Україні.
2. Визначення поняття «порт».
3. Класифікації портів.
4. Порядок відкриття портів в Україні.
5. Порядок закриття портів в Україні.

Завдання для поточного контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти

1. Здійснити дослідження розвитку портів часів Київської Русі.
2. Здійснити дослідження розвитку портів Стародавнього світу (Греції, Риму, Єгипту та ін.). Виявити закономірності їх розвитку.
3. Визначте, яким чином здійснювалося управління портами Стародавнього світу, які збори стягувалися при заходженні до портів, які послуги надавалися.
4. Охарактеризуйте розвиток портів, заснованих греками на узбережжі Чорного моря.
5. Визначте правовий статус військових або інших закритих за своїм правовим режимом портів.

Тема
Правовий статус портів

Мета вивчення

Сформувати та закріпити систему знань про сучасні тенденції розвитку правового забезпечення правового статусу портів, визначити основні проблеми правозастосовної практики в цій сфері, а також шляхи їх подолання.

Результати навчання

Після заняття здобувач вищої освіти буде (спроможний):

- 1) аналізувати і синтезувати досягнення науки морського, зокрема портового, права, представлені у іншомовних джерелах
- 2) розробляти проекти нормативно-правових актів з питань діяльності портів, обґрунтовувати доцільність їхнього запровадження
- 3) використовувати в правозастосовній діяльності нормативно-правові акти, що регулюють морські та інші відносини, що виникають з приводу роботи портів.

Література

нормативно-правові акти:

1. Конвенция об открытом море, 1958 / Работа комиссии международного права. Изд. IV. – Нью-Йорк: Организация Объединенных Наций, 1988. – С. 183 - 193.
2. Конвенция о территориальном море и прилежащей зоне, 1958 / Работа комиссии международного права. Изд. IV. – Нью-Йорк: Организация Объединенных Наций, 1988. – С. 174 - 183.
3. Конвенция ООН по морскому праву 1982 года / Морське право. Джерела: У 3 ч. Ч. 1. Т. 1. Кн. 2 «III Конференція ООН з морського права» / [Додін Є.В. Кузнецов С.О. Аверочкіна Т.В., Нікіша Д.О.]. – О.: Фенікс, 2011. – С. 110 – 451.
4. Кодекс торговельного мореплавства України від 23.05.1995 р. // ВВРУ. – 1995. – № 47. – Ст. 349.
5. Про державний кордон України: Закон України від 4.11.1991 р. // ВВРУ. – 1992. – № 2. – Ст. 5.
6. Про транспорт: Закон України від 10.11.1994 р. // ВВРУ. – 1994. – № 51. – Ст. 446.
7. Про морські порти України: Закон України від 17.05.2012 р. // ВВРУ. – 2013. – № 7. – Ст. 65.
8. Про відкриття річкових портів України для заходу іноземних невійськових суден: постанова Кабінету Міністрів України від 06.03.1992 р. № 115. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/115-92-p>
9. Порядок відкриття та закриття морських портів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 11 липня 2013 р. № 495 // ОВУ. – 2013. – № 54. – Ст. 1970.
10. Перелік морських портів України, відкритих для заходження іноземних суден, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 р. № 466-р // ОВУ. – 2013. – № 50. – Ст. 1803.
11. Стратегія розвитку морських портів України на період до 2038 року, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11.07.2013 р. № 548-р // ОВУ. – 2013. – № 61. – Ст. 2194.
12. Інструкція щодо процедур приймання та скидання водяного баласту на акваторії річкових внутрішніх водних шляхів України, затверджена наказом Мінтрансв'язку України від 13.06.2007 № 491 // ОВУ. – 2007. – № 48. – Ст. 2000.
13. Про закриття морських портів: наказ Мінінфраструктури від 16.06.2014 р. № 255 // ОВУ. – 2014. – № 54. – Ст. 1461.

14. Проект Закону про судноплавство на внутрішніх водних шляхах України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=4319&skl=7
15. Проект Закону про внутрішній водний транспорт. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=56230.

спеціальна література:

16. Кузнецов С.О. Морське право: підруч. / С.О. Кузнецов, Т.В. Аверочкіна; НУ «ОЮА». – Одеса: Фенікс, 2011. – 382 с.
17. Колодкин А.Л. Мировой океан. Международно-правовой режим. Основные проблемы / А.Л. Колодкин, Ю.В. Боброва, В.Н. Гуцуляк. – М.: Статут, 2007. – 637 с.
18. Актуальные вопросы правового регулирования отношений в морском порту: монография / под общ. ред.: Тормосина Г.Г. - Новороссийск: МГА им. адм. Ф.Ф. Ушакова, 2011. - 160 с.
19. Валуєва Л.В. Адміністративний статус морських портів / Л.В. Валуєва // Актуальні проблеми політики: зб. наук. праць. – 2012. – Вип. 46. - С. 309-319.
20. Современное морское право и практика его применения / Александрова К.И., Алымов В.А., Барина И.И., Гицу М.А., и др.; Отв. ред.: Барина И.И., Киселев В.А., Федоров Л.М. - М.: Транспорт, 1985. – 264 с.
21. Киселев В.А. Некоторые вопросы регулирования допуска иностранных судов в порты / В.А. Киселев // Морское право и международное судоходство: сб. науч. тр. – М.: Транспорт, 1985. – С. 3 – 17.
22. Морской энциклопедический справочник. В 2 т. / под ред. Н.Н. Исанина. – Л.: Судостроение, 1987. – 1040 с.
23. Иванов Г.Г. Правовой режим морских портов / Иванов Г.Г. – М.: «Транспорт», 1971. – 80 с.
2. Федотова А.С. Понятие «территория порта» по законодательству Украины / А.С. Федотова // Социум и власть. – 2013. – № 1 (39). – С. 76-80.

Питання заняття

1. Міжнародні угоди та національне законодавство про правовий статус акваторії (вод) портів.
2. Внутрішні води України: правовий статус та режим діяльності.
3. Води морських портів України: визначення та склад
4. Річкові порти України: особливості правового статусу

Завдання та кейси для поточного контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти

Завдання

1. Охарактеризуйте історію прийняття та загальний зміст Конвенції і Статуту про міжнародний режим морських портів 1923 року.
2. Визначте історію розроблення міжнародної угоди про правовий режим морських портів у другій половині XX ст.
3. Дослідіть генезу річкових портів в Україні.

Кейси

№1

У Одеській області планується будівництво нового морського порту. Визначте необхідність його створення та перспективи його подальшого розвитку, а також необхідний пакет правових документів для початку роботи такого порту.

№2

У Одеській області планується будівництво нового річкового порту. Визначте необхідність його створення та перспективи його подальшого розвитку, а також необхідний пакет правових документів для початку роботи такого порту.

Тема
Правовий режим в портах

Мета вивчення
Сформувати та закріпити систему знань про сучасні тенденції розвитку правового забезпечення правового режиму в портах, визначити основні проблеми правозастосовної практики в цій сфері, а також шляхи їх подолання.

Результати навчання
Після заняття здобувач вищої освіти буде (спроможний):

- 1) аналізувати і синтезувати досягнення науки морського, зокрема портового, права, представлені у іншомовних джерелах
- 2) застосувати сучасні інформаційні технології та інформаційні ресурси з морського, зокрема портового, права для розв'язання практичних задач
- 3) розробляти проекти нормативно-правових актів з питань діяльності портів, обґрунтовувати доцільність їхнього запровадження
- 4) здійснювати правову експертизу проектів нормативно-правових актів, управлінських рішень у сфері роботи портів на предмет відповідності законодавству України
- 5) використовувати в правозастосовній діяльності нормативно-правові акти, що регулюють морські та інші відносини, що виникають з приводу роботи портів

Література
нормативно-правові акти:

1. Convention on the International Regime of Maritime Ports, signed at Geneva, December, 1923 // League of Nations Treaty Series. – 1926 – 1927. – № 1379.
2. Конвенция МОТ 108. Конвенция 1958 года об удостоверениях личности моряков // Конвенции и рекомендации, принятые Международной Конференцией Труда. 1957 – 1990. Том II. – Женева, 1991. – С. 1193 – 1197.
3. Конвенція про полегшення міжнародного морського судноплавства 1965 р. // ОВУ. – 2006. – № 8. – Ст. 492.
4. Двосторонні угоди про торговельне судноплавство.
5. Двосторонні угоди про судноплавство на внутрішніх водних шляхах.
6. Кодекс торговельного мореплавства України від 23.05.1995 р. // ВВРУ. – 1995. – № 47. – Ст. 349.
7. Про морські порти: Закон України від 17.05.2012 р. // ВВРУ. – 2013. – № 7. – Ст. 65.
8. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. // ОВУ. – 2005. – № 29. – Ст. 1694.
9. Правила плавання і перебування в територіальному морі, внутрішніх водах, на рейдах та в портах України іноземних військових кораблів, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 16.05.1996 р. № 529. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>
10. Стратегія розвитку морських портів України на період до 2038 року, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11.07.2013 р. № 548-р // ОВУ. – 2013. – № 61. – Ст. 2194.
11. Проект Закону про судноплавство на внутрішніх водних шляхах України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=4319&skl=7
12. Проект Закону про внутрішній водний транспорт. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=56230.

спеціальна література:

13. Кузнецов С.О. Морське право: підруч. / С.О. Кузнецов, Т.В. Аверочкина; НУ «ОЮА». – Одеса: Фенікс, 2011. – 382 с.

14. Аверочкина Т.В. Режим морского порта, судоходных путей и транзита в документах Лиги Наций / Т.В. Аверочкина // Митна справа. – 2008. – № 4. – С. 47-48.
15. Аверочкина Т.В. Режим экипажей судов в двусторонних соглашениях Украины о торговом мореплаваннии / Т.В. Аверочкина // Правове життя сучасної України: тези доповідей Міжнародної наукової конференції професорсько-викладацького і аспірантського складу / Відп. ред. д-р юрид. наук. проф. Ю.М. Оборотов, ОНЮА. – О.: Фенікс, 2009. – С. 283 - 285.
16. Иванов Г.Г. Режим наибольшего благоприятствования (режим наиболее благоприятствуемой нации) / Г.Г. Иванов // Словарь международного морского права / [отв. ред. Ю.Г. Барсегов]. – М., 1985. – С. 204 – 205.
17. Иванов Г.Г. Правовой режим морских портов / Г.Г. Иванов. – М.: Транспорт, 1988. – 125 с.
18. Киселев В.А. Некоторые вопросы регулирования допуска иностранных судов в порты / В.А. Киселев // Морское право и международное судоходство: Сб. научн. тр. / [под ред. А.Л. Колодкина]. – М., 1985. – С. 3 - 17.
19. Колодкин А.Л. К разработке проекта конвенции о режиме морских судов в иностранных портах / А.Л. Колодкин // Морское право и практика. Информационный сборник. – Вып. 135. – М. – Л., 1965. – С. 3 - 18.
20. Колодкин А.Л. Мировой океан. Международно-правовой режим. Основные проблемы / А.Л. Колодкин, Ю.В. Боброва, В.Н. Гуцуляк. – М.: Статут, 2007. – 637 с.
21. Кузнецов С.А. Организационно-правовые основы предупреждения незаконного проникновения и учета посторонних лиц на судах в портах Украины / С.А. Кузнецов // Информационное обеспечение противодействия организованной преступности: сб. науч. статей / под ред. М.Ф. Орзиха, В.Н. Дремина. – Библиотечка журнала «Юридический вестник». – Одесса, 2003. – С. 135 – 142.
22. Поляков К.И. Историко-правовой анализ развития международно-правового режима торговых портов / К.И. Поляков // Ученые записки Орловского государственного университета. 2013. – №4 (54). – С. 33-36.
23. Черныш В.Ф. Правове регулювання діяльності морського порту / В.Ф. Черныш, Т.Р. Короткий. – О.: Латстар, 2001. – 96 с.

Питання заняття

1. Визначення поняття «режим порту»
2. Нормативно-правове забезпечення режиму в портах України.
3. Підтримання режиму порту.
4. Порядок заходження іноземних військових кораблів до портів України.
5. Двосторонні угоди про торговельне мореплавання як основа режиму в морських портах

Завдання та кейси для поточного контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти

Завдання

1. Здійснити дослідження системи органів, на які покладено підтримання режиму в морських портах України.
2. Визначте, яким чином підтримується режим в іноземних портах.
3. Яким чином погоджується заходження іноземних військових кораблів до портів іноземних держав.
4. Складіть проекти документів для оформлення візиту урядового судна з прем'єр-міністром Філіппін до порту Чорноморськ.

Кейси

№1

Судно під прапором Єгипту зайшло до порту Одеса. Який режим отримає це судно та яким буде об'єм формальностей для нього?

№2

Група студентів під керівництвом куратора планує візит до морських та річкових портів України. Які документи необхідно отримати для доступу до цих об'єктів?

Тема
Правовий режим в портах

Мета вивчення

Сформувати та закріпити систему знань про сучасні тенденції розвитку правового забезпечення правового режиму в портах, визначити основні проблеми правозастосовної практики в цій сфері, а також шляхи їх подолання.

Результати навчання

Після заняття здобувач вищої освіти буде (спроможний):

- 1) аналізувати і синтезувати досягнення науки морського, зокрема портового, права, представлені у іншомовних джерелах
- 2) застосувати сучасні інформаційні технології та інформаційні ресурси з морського, зокрема портового, права для розв'язання практичних задач
- 3) розробляти проекти нормативно-правових актів з питань діяльності портів, обґрунтовувати доцільність їхнього запровадження
- 4) здійснювати правову експертизу проектів нормативно-правових актів, управлінських рішень у сфері роботи портів на предмет відповідності законодавству України
- 5) використовувати в правозастосовній діяльності нормативно-правові акти, що регулюють морські та інші відносини, що виникають з приводу роботи портів

Література

нормативно-правові акти:

1. Convention on the International Regime of Maritime Ports, signed at Geneva, December, 1923 // League of Nations Treaty Series. – 1926 – 1927. – № 1379.
2. Конвенция МОТ 108. Конвенция 1958 года об удостоверениях личности моряков // Конвенции и рекомендации, принятые Международной Конференцией Труда. 1957 – 1990. Том II. – Женева, 1991. – С. 1193 – 1197.
3. Конвенція про полегшення міжнародного морського судноплавства 1965 р. // ОВУ. – 2006. – № 8. – Ст. 492.
4. Двосторонні угоди про торговельне судноплавство.
5. Двосторонні угоди про судноплавство на внутрішніх водних шляхах.
6. Кодекс торговельного мореплавства України від 23.05.1995 р. // ВВРУ. – 1995. – № 47. – Ст. 349.
7. Про морські порти: Закон України від 17.05.2012 р. // ВВРУ. – 2013. – № 7. – Ст. 65.
8. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. // ОВУ. – 2005. – № 29. – Ст. 1694.
9. Правила плавання і перебування в територіальному морі, внутрішніх водах, на рейдах та в портах України іноземних військових кораблів, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 16.05.1996 р. № 529. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>
10. Стратегія розвитку морських портів України на період до 2038 року, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11.07.2013 р. № 548-р // ОВУ. – 2013. – № 61. – Ст. 2194.
11. Проект Закону про судноплавство на внутрішніх водних шляхах України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=4319&skl=7
12. Проект Закону про внутрішній водний транспорт. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=56230.

спеціальна література:

13. Кузнецов С.О. Морське право: підруч. / С.О. Кузнецов, Т.В. Аверочкина; НУ «ОЮА». – Одеса: Фенікс, 2011. – 382 с.

14. Аверочкина Т.В. Режим морского порта, судоходных путей и транзита в документах Лиги Наций / Т.В. Аверочкина // Митна справа. – 2008. – № 4. – С. 47-48.
15. Аверочкина Т.В. К вопросу о правовом режиме судна в морском порту / Т.В. Аверочкина // Материалы докладов XVI Международной конференции студентов, аспирантов и молодых ученых «Ломоносов» / Отв. ред. И.А. Алешковский, П.Н. Костылев, А.И. Андреев. – М.: МАКС Пресс, 2009. – С. 5-7.
16. Аверочкина Т.В. Режим экипажей судов в двусторонних соглашениях Украины о торговом мореплавании / Т.В. Аверочкина // Правове життя сучасної України: тези доповідей Міжнародної наукової конференції професорсько-викладацького і аспірантського складу / Відп. ред. д-р юрид. наук. проф. Ю.М. Оборотов // Одеська національна юридична академія. – О.: Фенікс, 2009. – С. 283 - 285.
17. Дмитриев С.Н. Проблема нормативно-правового регулирования сферы обеспечения транспортной безопасности морских портов / С.Н. Дмитриев // Общество и право. – 2013. – № 4 (46). – С. 200-204.
18. Иванов Г.Г. Соглашения о торговом судоходстве // Словарь международного морского права / [отв. ред. Ю.Г. Барсегов]. – М., 1985. – С. 220.
19. Иванов Г.Г. Режим наибольшего благоприятствования (режим наиболее благоприятствуемой нации) / Г.Г. Иванов // Словарь международного морского права / [отв. ред. Ю.Г. Барсегов]. – М., 1985. – С. 204 – 205.
20. Иванов Г.Г. Правовой режим морских портов / Г.Г. Иванов. – М.: Транспорт, 1988. – 125 с.
21. Киселев В.А. Некоторые вопросы регулирования допуска иностранных судов в порты / В.А. Киселев // Морское право и международное судоходство: Сб. научн. тр. / [под ред. А.Л. Колодкина]. – М., 1985. – С. 3 - 17.
22. Колодкин А.Л. К разработке проекта конвенции о режиме морских судов в иностранных портах / А.Л. Колодкин // Морское право и практика. Информационный сборник. – Вып. 135. – М. – Л., 1965. – С. 3 - 18.
23. Колодкин А.Л. Мировой океан. Международно-правовой режим. Основные проблемы / А.Л. Колодкин, Ю.В. Боброва, В.Н. Гуцуляк. – М.: Статут, 2007. – 637 с.
24. Кузнецов С.А. Организационно-правовые основы предупреждения незаконного проникновения и учета посторонних лиц на судах в портах Украины / С.А. Кузнецов // Информационное обеспечение противодействия организованной преступности: сб. науч. статей / под ред. М.Ф. Орзиха, В.Н. Дремина. – Библиотечка журнала «Юридический вестник». – Одесса, 2003. – С. 135 – 142.
25. Поляков К.И. Историко-правовой анализ развития международноправового режима торговых портов / К.И. Поляков // Ученые записки Орловского государственного университета. 2013. – №4 (54). – С. 33-36.
26. Черныш В.Ф. Правове регулювання діяльності морського порту / В.Ф. Черныш, Т.Р. Короткий. – Одеса: Латстар, 2001. – 96 с.

Питання заняття

1. Загальна характеристика двосторонніх угод про судноплавство на внутрішніх водних шляхах.
2. Режим суден та їх екіпажів в морських портах.
3. Режим суден та їх екіпажів в річкових портах.

Завдання та кейси для поточного контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти

Завдання

1. Охарактеризуйте режим судноплавства рікою Дунай.
2. Дослідіть (на вибір) режим судноплавства іншими європейськими (африканськими, латиноамериканськими та ін.) ріками.

Кейси**№1**

Український військовий корабель типу річка-море слідує з Чорного моря Дунаєм до Німеччини. Яким чином має бути оформлений такий шлях слідування?

№2

Судновласник буксирних суден під прапором Мальти планує займатися буксирними операціями в порту Чорноморськ. Чи отримає він дозвіл на це?

Тема
Юрисдикція в портах

Мета вивчення

Сформувати та закріпити систему знань про сучасні тенденції розвитку правового забезпечення дії юрисдикції держави («держави прапору», «держави порту») в портах, визначити основні проблеми правозастосовної практики в цій сфері, а також шляхи їх подолання.

Результати навчання

Після заняття здобувач вищої освіти буде (спроможний):

- 1) аналізувати і синтезувати досягнення науки морського, зокрема портового, права, представлені у іншомовних джерелах; застосувати сучасні інформаційні технології та інформаційні ресурси з морського, зокрема портового, права для розв'язання практичних задач
- 2) розробляти проекти нормативно-правових актів з питань діяльності портів, обґрунтовувати доцільність їхнього запровадження
- 3) роз'яснювати матеріально-правові та процесуальні особливості розгляду судами окремих категорій адміністративних, цивільних та кримінальних справ, що виникають з портової діяльності
- 4) здійснювати правову експертизу проектів нормативно-правових актів, управлінських рішень у сфері роботи портів на предмет відповідності законодавству України
- 5) використовувати в правозастосовній діяльності нормативно-правові акти, що регулюють морські та інші відносини, що виникають з приводу роботи портів

Література

нормативно-правові акти:

1. Кодекс торговельного мореплавства України від 23.05.1995 р. // ВВРУ. – 1995. – № 47. – Ст. 349.
2. Про морські порти: Закон України від 17.05.2012 р. // ВВРУ. – 2013. – № 7. – Ст. 65.
3. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. // ОВУ. – 2005. – № 29. – Ст. 1694.
4. Правила плавання і перебування в територіальному морі, внутрішніх водах, на рейдах та в портах України іноземних військових кораблів, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 16.05.1996 р. № 529. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>
5. Стратегія розвитку морських портів України на період до 2038 року, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11.07.2013 р. № 548-р // ОВУ. – 2013. – № 61. – Ст. 2194.
6. Проект Закону про судноплавство на внутрішніх водних шляхах України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=4319&skl=7
7. Проект Закону про внутрішній водний транспорт. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=56230.

спеціальна література:

8. Кузнецов С.О. Морське право: підруч. / С.О. Кузнецов, Т.В. Аверочкина; НУ «ОЮА». – Одеса: Фенікс, 2011. – 382 с.
9. Додин Е.В. Двусторонние соглашения Украины о торговом мореплавании: учебное пособие / Е.В. Додин, С.А. Кузнецов, Т.В. Аверочкина / [под общей ред. академика С.В. Кивалова]. – Львов, «Сполом», 2009. – 380 с.
10. Аверочкина Т.В. Режим экипажей судов в двусторонних соглашениях Украины о торговом мореплавании / Т.В. Аверочкина // Правове життя сучасної України: тези доповідей Міжнародної наукової конференції професорсько-викладацького і аспірантського складу / Відп.

ред. д-р юрид. наук. проф. Ю.М. Оборотов // Одеська національна юридична академія. – О.: Фенікс, 2009. – С. 283 - 285.

11. Киселев В.А. Некоторые вопросы регулирования допуска иностранных судов в порты / В.А. Киселев // Морское право и международное судоходство: Сб. научн. тр. / [под ред. А.Л. Колодкина]. – М., 1985. – С. 3 - 17.

12. Клименко Б.М. Право прохода через иностранную территорию / Клименко Б.М. – М.: Междунар. отношения, 1967. – 136 с.

13. Колодкин А.Л. Мировой океан. Международно-правовой режим. Основные проблемы / А.Л. Колодкин, Ю.В. Боброва, В.Н. Гуцуляк. – М.: Статут, 2007. – 637 с.

14. Кузнецов С.А. Организационно-правовые основы предупреждения незаконного проникновения и учета посторонних лиц на судах в портах Украины / С.А. Кузнецов // Информационное обеспечение противодействия организованной преступности: сб. науч. статей / под ред. М.Ф. Орзиха, В.Н. Дремина. – Библиотека журнала «Юридический вестник». – Одесса, 2003. – С. 135 – 142.

15. Современное международное морское право. Режим вод и дна мирового океана / Бараболя П.Д., Гуреев С.А., Иванащенко Л.А., Клименко Б.М., и др.; Отв. ред.: Лазарев М.И. – М.: Наука, 1974. – 307 с.

16. Черныш В.Ф. Правове регулювання діяльності морського порту / В.Ф. Черныш, Т.Р. Короткий. – Одеса: Латстар, 2001. – 96 с.

17. Gidel G. Le droit international public de la mer / G. Gidel. – Vol. 2. – Paris, 1932. – 393 p. – P. 35.

Питання заняття

1. Міжнародні та національні правові засади здійснення юрисдикції державою порту.
2. Локальні акти портів, якими визначено межі юрисдикції держави порту.
3. Особливості юрисдикції держави порту.
4. Адміністративна юрисдикція держави порту.
5. Кримінальна юрисдикція держави порту.
6. Цивільна юрисдикція держави порту.

Завдання та кейси для поточного контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти

Завдання

1. Здійсніть дослідження дії юрисдикції порту в іноземних країнах.
2. Розгляньте судову практику у справах щодо здійснення юрисдикції держави порту.

Кейси

№1

Судно під прапором Маліізії арештовано у порту Чорноморськ на забезпечення цивільних вимог. Визначте механізм арешту суден в Україні.

№2

Судно з вантажем заморожених морепродуктів зайшло до порту Чорноморськ. Які адміністративні процедури необхідно здійснити для кларування вантажу та судна.

Тема
Юрисдикція в портах

Мета вивчення

Сформувати та закріпити систему знань про сучасні тенденції розвитку правового забезпечення дії юрисдикції держави («держави прапору», «держави порту») в портах, визначити основні проблеми правозастосовної практики в цій сфері, а також шляхи їх подолання.

Результати навчання

Після заняття здобувач вищої освіти буде (спроможний):

- 1) аналізувати і синтезувати досягнення науки морського, зокрема портового, права, представлені у іншомовних джерелах; застосувати сучасні інформаційні технології та інформаційні ресурси з морського, зокрема портового, права для розв'язання практичних задач
- 2) розробляти проекти нормативно-правових актів з питань діяльності портів, обґрунтовувати доцільність їхнього запровадження
- 3) роз'яснювати матеріально-правові та процесуальні особливості розгляду судами окремих категорій адміністративних, цивільних та кримінальних справ, що виникають з портової діяльності
- 4) здійснювати правову експертизу проектів нормативно-правових актів, управлінських рішень у сфері роботи портів на предмет відповідності законодавству України
- 5) використовувати в правозастосовній діяльності нормативно-правові акти, що регулюють морські та інші відносини, що виникають з приводу роботи портів

Література

нормативно-правові акти:

1. Кодекс торговельного мореплавства України від 23.05.1995 р. // ВВРУ. – 1995. – № 47. – Ст. 349.
2. Про морські порти: Закон України від 17.05.2012 р. // ВВРУ. – 2013. – № 7. – Ст. 65.
3. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. // ОВУ. – 2005. – № 29. – Ст. 1694.
4. Правила плавання і перебування в територіальному морі, внутрішніх водах, на рейдах та в портах України іноземних військових кораблів, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 16.05.1996 р. № 529. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>
5. Стратегія розвитку морських портів України на період до 2038 року, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11.07.2013 р. № 548-р // ОВУ. – 2013. – № 61. – Ст. 2194.
6. Проект Закону про судноплавство на внутрішніх водних шляхах України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=4319&skl=7
7. Проект Закону про внутрішній водний транспорт. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=56230.

спеціальна література:

8. Кузнецов С.О. Морське право: підруч. / С.О. Кузнецов, Т.В. Аверочкіна; НУ «ОЮА». – Одеса: Фенікс, 2011. – 382 с.
9. Додин Е.В. Двусторонние соглашения Украины о торговом мореплаваннии: учебное пособие / Е.В. Додин, С.А. Кузнецов, Т.В. Аверочкина / [под общей ред. академика С.В. Кивалова]. – Львов, «Сполом», 2009. – 380 с.
10. Аверочкина Т.В. Режим экипажей судов в двусторонних соглашениях Украины о торговом мореплаваннии / Т.В. Аверочкина // Правове життя сучасної України: тези доповідей

Міжнародної наукової конференції професорсько-викладацького і аспірантського складу / Відп. ред. д-р юрид. наук. проф. Ю.М. Оборотов // Одеська національна юридична академія. – О.: Фенікс, 2009. – С. 283 - 285.

11. Джунусова Д.Н. Международное морское право: учеб. пособ. / Д.Н. Джунусова. – Астрахань: Астраханский государственный университет, Издательский дом «Астраханский университет», 2012. – 328 с.

12. Киселев В.А. Некоторые вопросы регулирования допуска иностранных судов в порты / В.А. Киселев // Морское право и международное судоходство: Сб. научн. тр. / [под ред. А.Л. Колодкина]. – М., 1985. – С. 3 - 17.

13. Клименко Б.М. Право прохода через иностранную территорию / Клименко Б.М. – М.: Междунар. отношения, 1967. – 136 с.

14. Колодкин А.Л. Мировой океан. Международно-правовой режим. Основные проблемы / А.Л. Колодкин, Ю.В. Боброва, В.Н. Гуцуляк. – М.: Статут, 2007. – 637 с.

15. Кузнецов С.А. Организационно-правовые основы предупреждения незаконного проникновения и учета посторонних лиц на судах в портах Украины / С.А. Кузнецов // Информационное обеспечение противодействия организованной преступности: сб. науч. статей / под ред. М.Ф. Орзиха, В.Н. Дремина. – Библиотечка журнала «Юридический вестник». – Одесса, 2003. – С. 135 – 142.

16. Современное международное морское право. Режим вод и дна мирового океана / Бараболя П.Д., Гуреев С.А., Иванашенко Л.А., Клименко Б.М., и др.; Отв. ред.: Лазарев М.И. – М.: Наука, 1974. – 307 с.

17. Черныш В.Ф. Правове регулювання діяльності морського порту / В.Ф. Черныш, Т.Р. Короткий. – Одеса: Латстар, 2001. – 96 с.

18. Gidel G. Le droit international public de la mer / G. Gidel. – Vol. 2. – Paris, 1932. – 393 p. – P. 35.

Питання заняття

1. Міжнародні та національні правові засади здійснення юрисдикції держави прапору судна у водних (морських та річкових) просторах.
2. Локальні акти портів, якими визначено межі юрисдикції держави прапору.
3. Особливості юрисдикції держави прапору в іноземних портах.
4. Адміністративна юрисдикція держави прапору.
5. Кримінальна юрисдикція держави прапору.
6. Цивільна юрисдикція держави прапору.

Завдання та кейси для поточного контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти

Завдання

1. Здійснить дослідження дії юрисдикції прапору іноземних держав в українських портах.
2. Розгляньте судову практику у справах щодо здійснення юрисдикції державою прапору.

Кейси

№1

На борту військового корабля під прапором Йорданії, який стоїть у порту Одеса скоєно злочин – вбито матроса. Чи має право Україна розпочати кримінальне провадження та здійснювати процесуальні дії на цьому кораблі?

№2

Моряк-громадянин України поступає на роботу на судно під прапором Панамі, що стоїть в порту Чорноморськ. Які документи він має представити для отримання такої роботи (передбачені міжнародними угодами та, за можливості, національним законодавством Панамі).

Тема

Державне регулювання діяльності, управління в портах

Мета вивчення

Сформувати та закріпити систему знань про сучасні тенденції розвитку правового забезпечення державного регулювання діяльності та управління в портах, визначити основні проблеми правозастосовної практики в цій сфері, а також шляхи їх вирішення.

Результати навчання

Після заняття здобувач вищої освіти буде (спроможний):

- 1) розробляти проекти нормативно-правових актів з питань діяльності портів, обґрунтовувати доцільність їхнього запровадження
- 2) роз'яснювати матеріально-правові та процесуальні особливості розгляду судами окремих категорій адміністративних, цивільних та господарських справ, що виникають з портової діяльності
- 3) здійснювати правову експертизу проектів нормативно-правових актів, управлінських рішень у сфері роботи портів на предмет відповідності законодавству України
- 4) виконувати приписи морського, зокрема портового, права та інших галузей матеріального і процесуального права, що є основою діяльності органів публічного управління портами
- 5) використовувати в правозастосовній діяльності нормативно-правові акти, що регулюють морські та інші відносини, що виникають з приводу роботи портів

Література

нормативно-правові акти:

1. Кодекс торговельного мореплавства України від 23.05.1995 р. // ВВРУ. – 1995. – № 47. – Ст. 349.
2. Про морські порти: Закон України від 17.05.2012 р. // ВВРУ. – 2013. – № 7. – Ст. 65.
3. Стратегія розвитку морських портів України на період до 2038 року, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11.07.2013 р. № 548-р // ОВУ. – 2013. – № 61. – Ст. 2194.
4. Стратегічний план розвитку річкового транспорту на період до 2020 року, затверджений наказом Міністерства інфраструктури України 18 грудня 2015 № 543. URL: <http://mtu.gov.ua/files/Стратегія%20річкового%20Додаток%20до%20наказу%20543.pdf>
5. Стратегічний план розвитку морського транспорту на період до 2020 року, затверджений наказом Міністерства інфраструктури України 18 грудня 2015 № 542. URL: <http://mtu.gov.ua/files/Стратегія%20морського%20транспорту%20Додаток%20до%20наказу%20542.pdf>
6. Проект Закону про судноплавство на внутрішніх водних шляхах України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=4319&skl=7
7. Проект Закону про внутрішній водний транспорт. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=56230.

спеціальна література:

8. Кузнецов С.О. Морське право: підруч. / С.О. Кузнецов, Т.В. Аверочкіна; НУ «ОЮА». – Одеса: Фенікс, 2011. – 382 с.
9. Аверочкіна Т.В. Участь органів місцевого самоврядування в управлінні спеціальними (вільними) економічними зонами / Т.В. Аверочкіна // Митна справа. – 2005. – № 2. – С. 60-63.

10. Аверочкіна Т.В. Морський торговельний порт – орган господарського розвитку і управління спеціальної (вільної) економічної зони / Т.В. Аверочкіна // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. праць – Одеса: Юрид. л-ра, 2004. – Вип. 22. – С. 517 – 520.
11. Андреева А.Е. Объекты портового контроля безопасности международного мореплавания / А.Е. Андреева // Вестник Челябинского государственного университета. 2010. – № 9 (190). Право. Вып. 23. – С. 97–100.
12. Арустамов И.А. Совершенствование государственного управления морским портом / И.А. Арустамов, В.В. Троилин // Юридический вестник РГЭУ. – 2008. – № 4 (48). – С. 35-40.
13. Бадура И.А. Участие общественных организаций в управлении морскими портами / Бадура И.А., Троилин В.В. // Юридический вестник РГЭУ. – 2007. – № 3. – С. 16-22.
14. Валуєва Л. Удосконалення системи управління морськими портами у світлі прийнятого Закону України " Про морські порти України" / Людмила Валуєва // Актуальні проблеми європейської інтеграції. – 2012. – Вип. 10. – С. 70-76.
15. Валуєва Л. Становлення державної системи управління морськими портами: міжнародний досвід / Людмила Валуєва // Актуальні проблеми європейської інтеграції. – 2012. – Вип. 9. – С. 48-54.
16. Дем'янченко А.Г. Підходи до визначення структур власності та управління в морських портах / А.Г. Дем'янченко // Університетські наукові записки : часопис Хмельницького університету управління та права: Право. Економіка. Управління. – 2013. – Вип. 2. – С. 178-185.
17. Лебедев В.П. Еще раз об управлении портами и инвестициями в них / В.П. Лебедев // Транспорт. – 2008. – № 28. – С. 14-16.
18. Попелюк В.П. Сучасні тенденції розвитку управління морськими портами і транспортній інфраструктурі України / В. П. Попелюк // Актуальні проблеми держави і права. – 2012. – Вип. 65. – С. 385-390.
19. Рядінська, В.О. Проблеми управління морськими портами в Україні / В.О. Рядінська // Право і суспільство. – 2011. – № 3. – С. 121-125.
20. Тасліцький Г. Законодавча невизначеність річкових портів / Герман Тасліцький // Юридична газета. Юр. газета : Юридичні питання: практика. – 2015. – 8 вересня (№ 35/36). – С. 18-19.
21. Токман Г.Н. Управление портами и инвестициями в их развитии: доклад на Третьей Международной конференции «Практика морского бизнеса: делимся опытом», Одесса, 31 мая-1 июня 2007 г. / Г.Н. Токман. - [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.murs.com.ua/ru/press/tokman.pdf>

Питання заняття

1. Основи державного регулювання діяльності в морському порту.
2. Функції та повноваження Міністерства інфраструктури України з управління морськими портами.
3. Адміністрація морських портів України: функції, структура.

Завдання для поточного контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти

1. Здійснить дослідження організації державного управління та регулювання діяльності морських портів в іноземних державах.
2. Проаналізуйте порядок прийняття Обов'язкових постанов та Зводів звичаїв морських портів. Визначте, чи всі ці локальні нормативні акти прийняті із додержанням проаналізованої процедури.
3. Визначте, яким чином мають бути прийняті/заверджені зводи звичаїв та обов'язкові портанови по річковим портам України.

Тема

Державне регулювання діяльності, управління в портах

Мета вивчення

Сформувати та закріпити систему знань про сучасні тенденції розвитку правового забезпечення державного регулювання діяльності та управління в портах, визначити основні проблеми правозастосовної практики в цій сфері, а також шляхи їх вирішення.

Результати навчання

Після заняття здобувач вищої освіти буде (спроможний):

- 1) розробляти проекти нормативно-правових актів з питань діяльності портів, обґрунтовувати доцільність їхнього запровадження
- 2) роз'яснювати матеріально-правові та процесуальні особливості розгляду судами окремих категорій адміністративних, цивільних та господарських справ, що виникають з портової діяльності
- 3) здійснювати правову експертизу проектів нормативно-правових актів, управлінських рішень у сфері роботи портів на предмет відповідності законодавству України
- 4) виконувати приписи морського, зокрема портового, права та інших галузей матеріального і процесуального права, що є основою діяльності органів публічного управління портами
- 5) використовувати в правозастосовній діяльності нормативно-правові акти, що регулюють морські та інші відносини, що виникають з приводу роботи портів

Література

нормативно-правові акти:

1. Кодекс торговельного мореплавства України від 23.05.1995 р. // ВВРУ. – 1995. – № 47. – Ст. 349.
2. Про морські порти: Закон України від 17.05.2012 р. // ВВРУ. – 2013. – № 7. – Ст. 65.
3. Стратегія розвитку морських портів України на період до 2038 року, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11.07.2013 р. № 548-р // ОВУ. – 2013. – № 61. – Ст. 2194.
4. Стратегічний план розвитку річкового транспорту на період до 2020 року, затверджений наказом Міністерства інфраструктури України 18 грудня 2015 № 543. URL: <http://mtu.gov.ua/files/Стратегія%20річкового%20Додаток%20до%20наказу%20543.pdf>
5. Стратегічний план розвитку морського транспорту на період до 2020 року, затверджений наказом Міністерства інфраструктури України 18 грудня 2015 № 542. URL: <http://mtu.gov.ua/files/Стратегія%20морського%20транспорту%20Додаток%20до%20наказу%20542.pdf>
6. Проект Закону про судноплавство на внутрішніх водних шляхах України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=4319&skl=7
7. Проект Закону про внутрішній водний транспорт. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=56230.

спеціальна література:

8. Кузнецов С.О. Морське право: підруч. / С.О. Кузнецов, Т.В. Аверочкіна; НУ «ОЮА». – Одеса: Фенікс, 2011. – 382 с.
9. Аверочкіна Т.В. Участь органів місцевого самоврядування в управлінні спеціальними (вільними) економічними зонами / Т.В. Аверочкіна // Митна справа. – 2005. – № 2. – С. 60-63.

10. Аверочкіна Т.В. Морський торговельний порт – орган господарського розвитку і управління спеціальної (вільної) економічної зони / Т.В. Аверочкіна // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. праць – Одеса: Юрид. л-ра, 2004. – Вип. 22. – С. 517 – 520.
11. Андреева А.Е. Объекты портового контроля безопасности международного мореплавания / А.Е. Андреева // Вестник Челябинского государственного университета. 2010. – № 9 (190). Право. Вып. 23. – С. 97–100.
12. Арустамов И.А. Совершенствование государственного управления морским портом / И.А. Арустамов, В.В. Троилин // Юридический вестник РГЭУ. – 2008. – № 4 (48). – С. 35-40.
13. Бадура И.А. Участие общественных организаций в управлении морскими портами / Бадура И.А., Троилин В.В. // Юридический вестник РГЭУ. – 2007. – № 3. – С. 16-22.
14. Валуєва Л. Удосконалення системи управління морськими портами у світлі прийнятого Закону України " Про морські порти України" / Людмила Валуєва // Актуальні проблеми європейської інтеграції. – 2012. – Вип. 10. – С. 70-76.
15. Валуєва Л. Становлення державної системи управління морськими портами: міжнародний досвід / Людмила Валуєва // Актуальні проблеми європейської інтеграції. – 2012. – Вип. 9. – С. 48-54.
16. Дем'янченко А.Г. Підходи до визначення структур власності та управління в морських портах / А.Г. Дем'янченко // Університетські наукові записки : часопис Хмельницького університету управління та права: Право. Економіка. Управління. – 2013. – Вип. 2. – С. 178-185.
17. Лебедев В.П. Еще раз об управлении портами и инвестициями в них / В.П. Лебедев // Транспорт. – 2008. – № 28. – С. 14-16.
18. Попелюк В.П. Сучасні тенденції розвитку управління морськими портами і транспортній інфраструктурі України / В. П. Попелюк // Актуальні проблеми держави і права. – 2012. – Вип. 65. – С. 385-390.
19. Рядінська, В.О. Проблеми управління морськими портами в Україні / В.О. Рядінська // Право і суспільство. – 2011. – № 3. – С. 121-125.
20. Тасліцький Г. Законодавча невизначеність річкових портів / Герман Тасліцький // Юридична газета. Юр. газета : Юридичні питання: практика. – 2015. – 8 вересня (№ 35/36). – С. 18-19.
21. Токман Г.Н. Управление портами и инвестициями в их развитии: доклад на Третьей Международной конференции «Практика морского бизнеса: делимся опытом», Одесса, 31 мая-1 июня 2007 г. / Г.Н. Токман. - [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.murs.com.ua/ru/press/tokman.pdf>

Питання заняття

1. Основи державного регулювання діяльності в річковому порту.
2. Функції та повноваження Міністерства інфраструктури України з управління річковими портами.
3. Функції та повноваження Департаменту морського та річкового транспорту Міністерства інфраструктури України з управління річковими портами.
4. Адміністрація річкових портів України: функції, структура.

Завдання для поточного контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти

1. Здійснить дослідження організації державного управління та регулювання діяльності річкових портів в іноземних державах.
2. Проаналізуйте перспективи розвитку річкових перевезень в Україні.

Тема

Адміністративні процедури в портах. Трансшипмент.

Мета вивчення

Сформувати та закріпити систему знань про сучасні тенденції розвитку правового забезпечення адміністративних процедур в портах, визначити основні проблеми правозастосовної практики в цій сфері, а також можливі шляхи їх вирішення

Результати навчання

Після заняття здобувач вищої освіти буде (спроможний):

- 1) застосувати сучасні інформаційні технології та інформаційні ресурси з морського, зокрема портового, права для розв'язання практичних задач
- 2) розробляти проекти нормативно-правових актів з питань діяльності портів, обґрунтовувати доцільність їхнього запровадження
- 3) роз'яснювати матеріально-правові та процесуальні особливості розгляду судами окремих категорій адміністративних справ, що виникають з портової діяльності
- 4) здійснювати правову експертизу проектів нормативно-правових актів, управлінських рішень у сфері роботи портів на предмет відповідності законодавству України
- 5) використовувати в правозастосовній діяльності нормативно-правові акти, що регулюють морські та інші відносини, що виникають з приводу роботи портів.

Література

нормативно-правові акти:

1. Конвенція про полегшення міжнародного морського судноплавства 1965 р. // ОВУ. – 2006. – № 8. – Ст. 492.
2. Кодекс торговельного мореплавства України від 23.05.1995 р. // ВВРУ. – 1995. – № 47. – Ст. 349.
3. Про морські порти: Закон України від 17.05.2012 р. // ВВРУ. – 2013. – № 7. – Ст. 65.
4. Типова технологічна схема здійснення митного контролю водних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 р. № 451 // ОВУ. – 2012. – № 40. – Ст. 1546.
5. Стратегія розвитку морських портів України на період до 2038 року, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11.07.2013 р. № 548-р // ОВУ. – 2013. – № 61. – Ст. 2194.
6. Про адміністративно-юрисдикційну діяльність органів охорони державного кордону України [Електронний ресурс] // Наказ Голови Державного комітету у справах охорони державного кордону України № 530 від 21 листопада 1999 року / Правова бібліотека «Інфодиск», 2005. – 1 електрон. Опт. Диск (CD-ROM) : кольор.; 12 см. – («Законодавство України» № 4, 2005).
7. Державні санітарні правила для морських суден України, затверджені постановою Головного державного санітарного лікаря України від 20.12.2000 р. № 57. URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0057488-00>
8. Державні санітарні правила для річкових суден України, затверджені постановою Головного державного санітарного лікаря України від 01.12.1999 р. № 48. URL: http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=261249
9. Інструкція про застосування зброї, бойової техніки, озброєння кораблів (катерів), літаків і вертольотів Державної прикордонної служби України, спеціальних засобів та заходів фізичного впливу під час охорони державного кордону та виключної (морської) економічної

зони України, затверджена наказом Адміністрації Державної прикордонної служби України 21.10.2003 р. № 200 // ОВУ. – 2003. – № 43. – Ст. 2287.

10. Порядок оформлення приходу суден у морський порт, надання дозволу на вихід суден у море та оформлення виходу суден із морського порту, затверджений наказом Міністерства інфраструктури України від 27.06.2013 р. № 430 // ОВУ. – 2013. – № 76. – Ст. 2857.

11. Порядок справляння плати за виконання митних формальностей органами доходів і зборів поза місцем розташування цих органів або поза робочим часом, установленим для них, затверджений наказом Міністерства доходів і зборів України від 16.12.2013 р. № 804 // ОВУ. – 2014. – № 10. – Ст. 349.

12. Порядок виконання митних формальностей на морському та річковому транспорті, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 10.03.2015 р. № 308 // ОВУ. – 2015. – № 39. – Ст. 1175.

13. Проект Закону про судноплавство на внутрішніх водних шляхах України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=4319&skl=7

14. Проект Закону про внутрішній водний транспорт. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=56230.

спеціальна література:

15. Аверочкіна Т.В. Адміністративно-юрисдикційна діяльність митних органів у прибережних водах України / Т.В. Аверочкіна // Митна справа. – 2011. – № 6. – С. 85-99.

16. Арустамов И.А. Совершенствование государственного управления морским портом / Арустамов И.А., Троилин В.В. // Юридический вестник РГЭУ. № 4 (48) - Ростов-на-Дону: Изд-во РГЭУ, 2008. – С. 35-40.

17. Боліщук М.А. ІСПС: застосування новітніх технологій для прискорення проходження митних процедур в морських портах / М. А. Боліщук, Г. Л. Карпенко // Митна справа. – 2014. – № 6. – С. 54-59.

18. Бразовская Я.Е. Упрощение процедуры очистки судов и грузов в морских портах и интересы реализации энергетической стратегии РФ / Я.Е. Бразовская, А.С. Скаридов // Международное публичное и частное право. – 2007. – № 1. – С. 23-32.

19. Власов А.Б. Некоторые вопросы контроля судна в морском порту / А.Б. Власов, С.А. Буев // Вестник АГТУ. Сер.: Морская техника и технология. – 2016. – № 3. – С. 107-112.

20. Дмитриев С.Н. Проблемы организации государственного контроля и надзора в морских портах / С.Н. Дмитриев // Транспортное право. – 2009. – № 4. – С. 10-16.

21. Иванов Г.Г. Таможенный режим судов в портах / Г.Г. Иванов // Митна справа. – 2011. – № 1. – С. 85-92.

22. Кузнецов С.А. Контроль за судами в портах как разновидность административного надзора / С.А. Кузнецов // Система контроля судов государством порта в Украине: Семинар-совещание (Киев, 3 сент. 2002 г.). – 2002. – С. 42-55.

23. Ницевич А. Контроль за морскими судами со стороны государства порта и государства флага: вчера, сегодня, завтра / А. Ницевич, В. Торский // Морское страхование. – 2011. – № 3. – С. 46-57.

24. Самойловская В.П. Порядок и особенности расчета таможенной стоимости в морских портах / В.П. Самойловская, С.В. Куприенко // Економіко-правові аспекти розвитку транспортних систем: Вип.1 : зб. наук. праць. – 2001. – С.192-198.

25. Скрынник А.М. Административный контроль и надзор за обеспечением транспортной (морской) безопасности в морских портах / А.М. Скрынник // Административное право и процесс. – 2012. – № 2. – С. 58-63.

26. Скутина А.В. Зарубежный опыт формирования административно-правового статуса органов, обеспечивающих контроль и надзор за деятельностью в морских портах, и возможность его использования в российских условиях / А.В. Скутина // Международное публичное и частное право. – 2011. – № 4. – С. 46-48.

Питання заняття

1. Міжнародні та національні правові засади здійснення контрольних адміністративних процедур в портах.
2. Митні контрольні процедури в портах України.
3. Прикордонні контрольні процедури в портах України.
4. Санітарні контрольні процедури в портах України.
5. Інші контрольні адміністративні процедури в портах України

Завдання та кейси для поточного контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти**Завдання**

1. Проаналізуйте контрольні процедури у найбільших портах світу (для прикладу оберіть порти США, Європи, Австралії, Південної Америки).
2. Визначте відповідність об'єму контрольних процедур в портах України вимогам міжнародних угод у цій сфері.

Кейси**№ 1**

Здійсніть документальне оформлення порожнього судна, що призначеного для перевезення зерна, на прихід.

№ 2

Складіть проекти документів для оформлення судна-рефрижератора на відхід.

Тема

Адміністративні процедури в портах. Трансшипмент.

Мета вивчення

Сформувати та закріпити систему знань про сучасні тенденції розвитку правового забезпечення адміністративних процедур в портах, визначити основні проблеми правозастосовної практики в цій сфері, а також можливі шляхи їх вирішення

Результати навчання

Після заняття здобувач вищої освіти буде (спроможний):

- 1) застосувати сучасні інформаційні технології та інформаційні ресурси з морського, зокрема портового, права для розв'язання практичних задач
- 2) розробляти проекти нормативно-правових актів з питань діяльності портів, обґрунтовувати доцільність їхнього запровадження
- 3) роз'яснювати матеріально-правові та процесуальні особливості розгляду судами окремих категорій адміністративних справ, що виникають з портової діяльності
- 4) здійснювати правову експертизу проектів нормативно-правових актів, управлінських рішень у сфері роботи портів на предмет відповідності законодавству України
- 5) використовувати в правозастосовній діяльності нормативно-правові акти, що регулюють морські та інші відносини, що виникають з приводу роботи портів.

Література

нормативно-правові акти:

1. Конвенція про полегшення міжнародного морського судноплавства 1965 р. // ОВУ. – 2006. – № 8. – Ст. 492.
2. Кодекс торговельного мореплавства України від 23.05.1995 р. // ВВРУ. – 1995. – № 47. – Ст. 349.
3. Про морські порти: Закон України від 17.05.2012 р. // ВВРУ. – 2013. – № 7. – Ст. 65.
4. Типова технологічна схема здійснення митного контролю водних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 р. № 451 // ОВУ. – 2012. – № 40. – Ст. 1546.
5. Стратегія розвитку морських портів України на період до 2038 року, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11.07.2013 р. № 548-р // ОВУ. – 2013. – № 61. – Ст. 2194.
6. Про адміністративно-юрисдикційну діяльність органів охорони державного кордону України [Електронний ресурс] // Наказ Голови Державного комітету у справах охорони державного кордону України № 530 від 21 листопада 1999 року / Правова бібліотека «Інфодиск», 2005. – 1 електрон. Опт. Диск (CD-ROM) : кольор.; 12 см. – («Законодавство України» № 4, 2005).
7. Державні санітарні правила для морських суден України, затверджені постановою Головного державного санітарного лікаря України від 20.12.2000 р. № 57. URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0057488-00>
8. Державні санітарні правила для річкових суден України, затверджені постановою Головного державного санітарного лікаря України від 01.12.1999 р. № 48. URL: http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=261249
9. Інструкція про застосування зброї, бойової техніки, озброєння кораблів (катерів), літаків і вертольотів Державної прикордонної служби України, спеціальних засобів та заходів фізичного впливу під час охорони державного кордону та виключної (морської) економічної

зони України, затверджена наказом Адміністрації Державної прикордонної служби України 21.10.2003 р. № 200 // ОВУ. – 2003. – № 43. – Ст. 2287.

10. Порядок оформлення приходу суден у морський порт, надання дозволу на вихід суден у море та оформлення виходу суден із морського порту, затверджений наказом Міністерства інфраструктури України від 27.06.2013 р. № 430 // ОВУ. – 2013. – № 76. – Ст. 2857.

11. Порядок справляння плати за виконання митних формальностей органами доходів і зборів поза місцем розташування цих органів або поза робочим часом, установленим для них, затверджений наказом Міністерства доходів і зборів України від 16.12.2013 р. № 804 // ОВУ. – 2014. – № 10. – Ст. 349.

12. Порядок виконання митних формальностей на морському та річковому транспорті, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 10.03.2015 р. № 308 // ОВУ. – 2015. – № 39. – Ст. 1175.

13. Проект Закону про судноплавство на внутрішніх водних шляхах України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=4319&skl=7

14. Проект Закону про внутрішній водний транспорт. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=56230.

спеціальна література:

15. Аверочкіна Т.В. Адміністративно-юрисдикційна діяльність митних органів у прибережних водах України / Т.В. Аверочкіна // Митна справа. – 2011. – № 6. – С. 85-99.

16. Аверочкіна Т.В. Здійснення санітарної адміністративної юрисдикції України в морських портах / Т.В. Аверочкіна // Правова система України в умовах державних реформаційних процесів сьогодення: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Ужгород, 26-27 жовтня 2012 р. – Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2012. – С. 153-154.

17. Андреева А.Е. Объекты портового контроля безопасности международного мореплавания / А.Е. Андреева // Вестник Челябинского государственного университета. 2010. – № 9 (190). Право. Вып. 23. – С. 97–100.

18. Арустамов И.А. Совершенствование государственного управления морским портом / Арустамов И.А., Троилин В.В. // Юридический вестник РГЭУ. № 4 (48) - Ростов-на-Дону: Изд-во РГЭУ, 2008. – С. 35-40.

19. Боліщук М.А. ІСПС: застосування новітніх технологій для прискорення проходження митних процедур в морських портах / М. А. Боліщук, Г. Л. Карпенко // Митна справа. – 2014. – № 6. – С. 54-59.

20. Бразовская Я.Е. Упрощение процедуры очистки судов и грузов в морских портах и интересы реализации энергетической стратегии РФ / Я.Е. Бразовская, А.С. Скаридов // Международное публичное и частное право. – 2007. – № 1. – С. 23-32.

21. Власов А.Б. Некоторые вопросы контроля судна в морском порту / А.Б. Власов, С.А. Буев // Вестник АГТУ. Сер.: Морская техника и технология. – 2016. – № 3. – С. 107-112.

22. Иванов Г.Г. Таможенный режим судов в портах / Г.Г. Иванов // Митна справа. – 2011. – № 1. – С. 85-92.

23. Кузнецов С.А. Контроль за судами в портах как разновидность административного надзора / С.А. Кузнецов // Система контроля судов государством порта в Украине: Семинар-совещание (Киев, 3 сент. 2002 г.). – 2002. – С. 42-55.

24. Ницевич А. Контроль за морскими судами со стороны государства порта и государства флага: вчера, сегодня, завтра / А. Ницевич, В. Торский // Морское страхование. – 2011. – № 3. – С. 46-57.

25. Самойловская В.П. Порядок и особенности расчета таможенной стоимости в морских портах / В.П. Самойловская, С.В. Куприенко // Економіко-правові аспекти розвитку транспортних систем: Вип. 1: зб. наук. праць. – 2001. – С.192-198.

26. Скрынник А.М. Административный контроль и надзор за обеспечением транспортной (морской) безопасности в морских портах / А.М. Скрынник // Административное право и процесс. – 2012. – № 2. – С. 58-63.

27. Скутина А.В. Зарубежный опыт формирования административно-правового статуса органов, обеспечивающих контроль и надзор за деятельностью в морских портах, и возможность его использования в российских условиях / А.В. Скутина // Международное публичное и частное право. – 2011. – № 4. – С. 46-48.

Питання заняття

1. Міжнародні та національні правові засади здійснення сервісних адміністративних процедур в портах.
2. Митні сервісні процедури в портах України.
3. Прикордонні сервісні процедури в портах України.
4. Санітарні сервісні процедури в портах України.
5. Інші сервісні адміністративні процедури в портах України
6. Портові збори і тарифи.

Завдання та кейси для поточного контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти

Завдання

1. Проаналізуйте сервісні процедури у найбільших портах світу (для прикладу оберіть порти США, Європи, Австралії, Південної Америки).
2. Визначте відповідність об'єму сервісних процедур в портах України вимогам міжнародних угод у цій сфері.

Кейси

№1

Складіть проекти документів для оформлення судна в режимі траншшипменту а) в морському порту; б) в річковому порту.

№ 2

Розділіться на групи по 5 осіб та складіть план і розпорядок роботи комісії, яка здійснює кларування судна.

Тема

Адміністративні процедури в портах. Траншшипмент.

Мета вивчення

Сформувати та закріпити систему знань про сучасні тенденції розвитку правового забезпечення траншшипменту в портах, визначити основні проблеми правозастосовної практики в цій сфері, а також можливі шляхи їх вирішення

Результати навчання

Після заняття здобувач вищої освіти буде (спроможний):

- 1) застосувати сучасні інформаційні технології та інформаційні ресурси з морського, зокрема портового, права для розв'язання практичних задач
- 2) розробляти проекти нормативно-правових актів з питань діяльності портів, обґрунтовувати доцільність їхнього запровадження
- 3) роз'яснювати матеріально-правові та процесуальні особливості розгляду судами окремих категорій адміністративних справ, що виникають з портової діяльності
- 4) здійснювати правову експертизу проектів нормативно-правових актів, управлінських рішень у сфері роботи портів на предмет відповідності законодавству України
- 5) використовувати в правозастосовній діяльності нормативно-правові акти, що регулюють морські та інші відносини, що виникають з приводу роботи портів.

Література

нормативно-правові акти:

1. Конвенція про полегшення міжнародного морського судноплавства 1965 р. // ОВУ. – 2006. – № 8. – Ст. 492.
2. Кодекс торговельного мореплавства України від 23.05.1995 р. // ВВРУ. – 1995. – № 47. – Ст. 349.
3. Про транзит вантажів: Закон України від 20 жовтня 1999 р. // Урядовий кур'єр. – 1999. – 13 лютого.
4. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення митного оформлення транзитних вантажів: Закон України від 01.06.2010 р. // ВВРУ. – 2010. – № 30. – Ст. 400.
5. Про морські порти: Закон України від 17.05.2012 р. // ВВРУ. – 2013. – № 7. – Ст. 65.
6. Типова технологічна схема здійснення митного контролю водних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 р. № 451 // ОВУ. – 2012. – № 40. – Ст. 1546.
7. Стратегія розвитку морських портів України на період до 2038 року, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11.07.2013 р. № 548-р // ОВУ. – 2013. – № 61. – Ст. 2194.
8. Порядок виконання митних формальностей на морському та річковому транспорті, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 10.03.2015 р. № 308 // ОВУ. – 2015. – № 39. – Ст. 1175.
9. Проект Закону про судноплавство на внутрішніх водних шляхах України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=4319&skl=7
10. Проект Закону про внутрішній водний транспорт. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=56230.

спеціальна література:

11. Васьков Ю. Трансшипмент играет важную роль в борьбе за транзит / Ю. Васьков. URL: <http://cfts.org.ua/opinions/40833>
12. Венгрук А. Трансшипмент ускоряет перевозки / А. Венгрук // Митна справа. – 2011. – № 5. – С. 56-61.
13. Вороной В.И. Перспективы оптимизации таможенного регулирования трансшипмента в портах Украины / В.И. Вороной // Митна справа. – 2009. – № 6. – С. 48-51.
14. Додін Є.В. Митне регулювання трансшипменту / Є.В. Додін // Митна справа. – 2010. – № 6. – С. 26-31.
15. Кириллова В.Ю. Трансшипмент как новый режим перевалки транзитных грузов в украинских портах / В.Ю. Кириллова. URL: <http://www.sworld.com.ua/konfer30/601.pdf>
16. Мачкур Н. Формування системи трансшипменту і перспективи розвитку / Н. Мачкур // Митна справа. – 2012. – № 1. – С. 105-111.
17. Мачкур Н. Формування системи трансшипменту і перспективи його розвитку / Н. Мачкур // Митна справа. – 2012. – №1(79). – С. 105-111.
18. Мачкур Н.О. Трансшипмент і перспективи його розвитку / Н.О. Мачкур // Верховенство права очима правників-початківців : матеріали Всеукр. студент. наук. конф., присвяч. 15-річчю Нац. ун-ту "Одес. юрид. акад." та 165-річчя Одес. школи права (Одеса, 26 квітня 2012 р.). 2012. – С. 852-854.
19. Михайлова В. Трансшипмент как зеркало транспортных проблем / В. Михайлова // Порты Украины. – 2010. – №8. – С. 36-39.
20. Овруцкая Т. Трансшипмент вверх по Днепру / Т. Овруцкая // Моряк Украины. – 2010. – 10 ноября. – № 45. – С. 3.
21. Опанчук Б.А. Трансшипмент как перспективное направление развития контейнерных перевозок / Б.А. Опанчук // Економічні інновації: Зб. наук. пр. — Одеса: ІПРЕЕД НАН України, 2010. — Вип. 41. — С. 168-173.
22. Подцерковний О.П. Законодавчі проблеми трансшипменту в контексті розвитку морських портів України / О.П. Подцерковний, Д.Ю. Сіюшов // Актуальні проблеми держави і права. – 2013. – Вип. 72. – С. 483-489.

Питання заняття

1. Поняття трансшипменту.
2. Правове забезпечення здійснення трансшипменту в Україні.
3. Перспективи розвитку трансшипменту в портах України

Завдання для поточного контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти

1. Проаналізуйте практику впровадження трансшипменту в найбільших портах світу.
2. Визначте генезу впровадження трансшипменту в портах України.
3. Проаналізуйте, яким чином може розвинути трансшипмент на ріках України.
4. Визначте перспективи розбудови фідерного річкового трансшипменту в Україні.

Тема

Правове забезпечення буксирування, лоцманського та льодового проведення в портах та на підходах к ним

Мета вивчення

Сформувати та закріпити систему знань про сучасні тенденції розвитку правового забезпечення буксирування в портах та на підходах к ним, визначити основні проблеми правозастосовної практики в цій сфері, а також можливі шляхи їх вирішення

Результати навчання

Після заняття здобувач вищої освіти буде (спроможний):

- 1) застосувати сучасні інформаційні технології та інформаційні ресурси з морського, зокрема портового, права для розв'язання практичних задач
- 2) розробляти проекти нормативно-правових актів з питань діяльності портів, обґрунтовувати доцільність їхнього запровадження
- 3) роз'яснювати матеріально-правові та процесуальні особливості розгляду судами окремих категорій адміністративних справ, що виникають з портової діяльності
- 4) здійснювати правову експертизу проектів нормативно-правових актів, управлінських рішень у сфері роботи портів на предмет відповідності законодавству України
- 5) використовувати в правозастосовній діяльності нормативно-правові акти, що регулюють морські та інші відносини, що виникають з приводу роботи портів.

Література

нормативно-правові акти:

1. Кодекс торговельного мореплавства України від 23.05.1995 р. // ВВРУ. – 1995. – № 47. – Ст. 349.
2. Про морські порти: Закон України від 17.05.2012 р. // ВВРУ. – 2013. – № 7. – Ст. 65.
3. Стратегія розвитку морських портів України на період до 2038 року, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11.07.2013 р. № 548-р // ОВУ. – 2013. – № 61. – Ст. 2194.
4. Проект Закону про судноплавство на внутрішніх водних шляхах України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=4319&skl=7
5. Проект Закону про внутрішній водний транспорт. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=56230.

спеціальна література:

6. Попов В. Правова природа та особливості договору буксирування / В. Попов // Підприємництво, господарство і право. - 2016. - № 3. - С. 43-46.
7. Кузнецов С.О. Морське право: підруч. / С.О. Кузнецов, Т.В. Аверочкина; НУ «ОЮА». – Одеса: Фенікс, 2011. – 382 с.

Питання заняття

1. Генеза буксирування на морському та річковому транспорті.
2. Правове забезпечення буксирування.
3. Договір морського буксирування.
4. Договір річкового буксирування.
5. Портове та міжпортове буксирування.

Завдання та кейси для поточного контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти**Завдання**

1. Здійсніть дослідження закордонного досвіду правового забезпечення буксирних операцій (для прикладу оберіть найбільші морські та річкові порти світу).
2. Визначте перспективи оновлення діючого законодавства України про буксирування на водному транспорті.

Кейси**№1**

При лоцманському проведенні річкового судна під прапором Німеччини рікою Дунай біля міста Рені сталося його зіткнення з українським рятувальним плавзасобом, в результаті якого загинув рятувальник, що знаходився на зазначеному рятувальному плавзасобі. Здійсніть юридичний аналіз ситуації. Визначте межі відповідальності лоцмана, капітана судна під прапором Німеччини та рятувального плавзасобу.

№2

При здійсненні буксирування та лоцманського роведення 300-метрового круїзного лайнера в порту Одеса був пошкоджений Воронцівський маяк – символ Одеси. Здійсніть правовий аналіз ситуації. Визначте межі відповідальності всіх учасників події.

Тема

Правове забезпечення лоцманського та льодового проведення в портах та на підходах к ним

Мета вивчення

Сформувані та закріплені систему знань про сучасні тенденції розвитку правового забезпечення лоцманського та льодового проведення в портах та на підходах к ним, визначити основні проблеми правозастосовної практики в цій сфері, а також можливі шляхи їх вирішення

Результати навчання

Після заняття здобувач вищої освіти буде (спроможний):

- 1) застосувати сучасні інформаційні технології та інформаційні ресурси з морського, зокрема портового, права для розв'язання практичних задач
- 2) розробляти проекти нормативно-правових актів з питань діяльності портів, обґрунтовувати доцільність їхнього запровадження
- 3) роз'яснювати матеріально-правові та процесуальні особливості розгляду судами окремих категорій адміністративних справ, що виникають з портової діяльності
- 4) здійснювати правову експертизу проектів нормативно-правових актів, управлінських рішень у сфері роботи портів на предмет відповідності законодавству України
- 5) використовувати в правозастосовній діяльності нормативно-правові акти, що регулюють морські та інші відносини, що виникають з приводу роботи портів.

Література

нормативно-правові акти:

1. Кодекс торговельного мореплавства України від 23.05.1995 р. // ВВРУ. – 1995. – № 47. – Ст. 349.
2. Про морські порти: Закон України від 17.05.2012 р. // ВВРУ. – 2013. – № 7. – Ст. 65.
3. Стратегія розвитку морських портів України на період до 2038 року, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11.07.2013 р. № 548-р // ОВУ. – 2013. – № 61. – Ст. 2194.
4. Положення про державних річкових лоцманів, затверджене наказом Міністерства транспорту України від 14.01.2002 р. № 11 // ОВУ. – 2002. – № 6. – Ст. 253.
5. Положення про морських лоцманів, затверджене наказом Міністерства інфраструктури України від 08.05.2013 р. № 292 // ОВУ. – 2013. – № 46. – Ст. 1639.
6. Перелік районів обов'язкового лоцманського проведення та категорій суден, що звільняються від обов'язкового лоцманського проведення, затверджений наказом Міністерства інфраструктури України від 04.09.2013 р. № 662 // ОВУ. – 2013. – № 71. – Ст. 2622.
7. Тарифи на послуги із забезпечення лоцманського проведення суден, затверджені наказом Міністерства інфраструктури України від 03.12.2013 р. № 965 // ОВУ. – 2014. – № 1. – Ст. 17.
8. Правила льодового проведення суден, затверджені наказом Міністерства інфраструктури України від 12.03.2011 р. № 14 // ОВУ. – 2011. – № 27. – Ст. 1134.
9. Проект Закону про судноплавство на внутрішніх водних шляхах України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=4319&skl=7
10. Проект Закону про внутрішній водний транспорт. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=56230.

спеціальна література:

11. Змерзлый Б.В. Проблемы введения Правил 1888 г. для Керчь-Еникальских лоцманов и принятие Положения о морских лоцманах 1890 г. / Б.В. Змерзлый // Митна справа. - 2014. - № 4(2). - С. 36-41.

12. Попов В. Правова природа та особливості договору буксирування / В. Попов // Підприємництво, господарство і право. - 2016. - № 3. - С. 43-46.
13. Кузнецов С.О. Морське право: підруч. / С.О. Кузнецов, Т.В. Аверочкіна; НУ «ОЮА». – Одеса: Фенікс, 2011. – 382 с.

Питання заняття

1. Генеза лоцманського проведення суден водними шляхами.
2. Правове забезпечення лоцманського проведення суден.
3. Філія «Дельта-лоцман» державного підприємства Адміністрація морських портів України.
4. Лоцманське проведення ріками України та на підходах до річкових портів.
5. Генеза льодового проведення суден водними шляхами.
6. Правове забезпечення льодового проведення суден.

Завдання та кейс для поточного контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти

Завдання

1. Дослідіть проблеми відповідальності при лоцманському проведенні суден у випадку надзвичайних морських подій.
2. Визначте необхідність та шляхи оновлення законодавства України про лоцманське та льодове проведення суден.

Кейс

У зимових умовах (температура повітря -30 за Цельсієм, що трималася впродовж 2 тижнів) було закрито навігацію у портах Одеського регіона через намерзання льоду на портовому устаткуванні та замерзання акваторії портів на 2 км у бік моря. Визначте, чи застосовуються правила льодового проведення в такому випадку та коли стане можливим відкриття навігацію і відновити функціонування портів.

Тема

Господарська діяльність, земельні та майнові відносини в портах

Мета вивчення

Сформувати та закріпити систему знань про сучасні тенденції розвитку правового забезпечення господарської діяльності, земельних та майнових відносин в портах, визначити основні проблеми правозастосовної практики в цій сфері, а також можливі шляхи їх вирішення

Результати навчання

Після заняття здобувач вищої освіти буде (спроможний):

- 1) застосувати сучасні інформаційні технології та інформаційні ресурси з морського, зокрема портового, права для розв'язання практичних задач
- 2) розробляти проекти нормативно-правових актів з питань діяльності портів, обґрунтовувати доцільність їхнього запровадження
- 3) роз'яснювати матеріально-правові та процесуальні особливості розгляду судами окремих категорій адміністративних справ, що виникають з портової діяльності
- 4) здійснювати правову експертизу проектів нормативно-правових актів, управлінських рішень у сфері роботи портів на предмет відповідності законодавству України
- 5) використовувати в правозастосовній діяльності нормативно-правові акти, що регулюють морські та інші відносини, що виникають з приводу роботи портів.

Література

нормативно-правові акти:

1. Кодекс торговельного мореплавства України від 23.05.1995 р. // ВВРУ. – 1995. – № 47. – Ст. 349.
2. Водний кодекс України, 1995 // ВВРУ. – 1995. – № 24. – Ст. 189.
3. Господарський кодекс України, 2003 // ВВРУ. – 2003. – № 18. – Ст. 144.
4. Цивільний кодекс України, 2003 // ВВРУ. – 2003. – № 40. – Ст. 356.
5. Про морські порти: Закон України від 17.05.2012 р. // ВВРУ. – 2013. – № 7. – Ст. 65.
6. Стратегія розвитку морських портів України на період до 2038 року, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11.07.2013 р. № 548-р // ОВУ. – 2013. – № 61. – Ст. 2194.
7. Проект Закону про судноплавство на внутрішніх водних шляхах України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=4319&skl=7
8. Проект Закону про внутрішній водний транспорт. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=56230.

спеціальна література:

9. Кузнецов С.О. Морське право: підруч. / С.О. Кузнецов, Т.В. Аверочкина; НУ «ОЮА». – Одеса: Фенікс, 2011. – 382 с.
10. Гусева Ю.Ю. Оцінювання майнових прав на об'єкти інфраструктури морських портів України / Ю.Ю. Гусева, О.Б. Снісаренко, М.С. Отмахова // Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі. - 2012. - № 4. - С. 52-60.
11. Драпайло Ю.З. Господарські правовідносини у морських портах: монографія / Ю.З. Драпайло; НУ «ОЮА». – Одеса: Юрид. л-ра, 2014. – 195 с.

Питання заняття

1. Поняття та види господарської діяльності в портах.
2. Форми та засоби державного регулювання господарської діяльності в морських портах.
3. Суб'єкти господарських відносин в портах.

4. Матеріальні об'єкти господарських відносин в портах.

Завдання та кейс для поточного контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти

Завдання

1. Дослідіть іноземний досвід господарських відносин у портах.
2. Визначте напрями реформування діючого законодавства України у сфері господарської діяльності в портах.

Кейс

У районі міст Рені та Кілія плануються роботи з розчищення дна річки Дунай. Заявки на проведення цих робіт надали юридичні особи Німеччини, Угорщини та України. Яким є правовий режим таких робіт? Які дозвільні документи необхідні для іноземних та вітчизняних суб'єктів для їх проведення?

Тема

Господарська діяльність, земельні та майнові відносини в портах

Мета вивчення

Сформувати та закріпити систему знань про сучасні тенденції розвитку правового забезпечення земельних та майнових відносин в портах, визначити основні проблеми правозастосовної практики в цій сфері, а також можливі шляхи їх вирішення

Результати навчання

Після заняття здобувач вищої освіти буде (спроможний):

- 1) застосувати сучасні інформаційні технології та інформаційні ресурси з морського, зокрема портового, права для розв'язання практичних задач
- 2) розробляти проекти нормативно-правових актів з питань діяльності портів, обґрунтовувати доцільність їхнього запровадження
- 3) роз'яснювати матеріально-правові та процесуальні особливості розгляду судами окремих категорій адміністративних справ, що виникають з портової діяльності
- 4) здійснювати правову експертизу проектів нормативно-правових актів, управлінських рішень у сфері роботи портів на предмет відповідності законодавству України
- 5) використовувати в правозастосовній діяльності нормативно-правові акти, що регулюють морські та інші відносини, що виникають з приводу роботи портів.

Література

нормативно-правові акти:

1. Кодекс торговельного мореплавства України від 23.05.1995 р. // ВВРУ. – 1995. – № 47. – Ст. 349.
2. Водний кодекс України, 1995 // ВВРУ. – 1995. – № 24. – Ст. 189.
3. Земельний кодекс України, 2001 // ВВРУ. – 2002. – № 3. – Ст. 27.
4. Господарський кодекс України, 2003 // ВВРУ. – 2003. – № 18. – Ст. 144.
5. Цивільний кодекс України, 2003 // ВВРУ. – 2003. – № 40. – Ст. 356.
6. Про морські порти: Закон України від 17.05.2012 р. // ВВРУ. – 2013. – № 7. – Ст. 65.
7. Стратегія розвитку морських портів України на період до 2038 року, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11.07.2013 р. № 548-р // ОВУ. – 2013. – № 61. – Ст. 2194.
8. Проект Закону про судноплавство на внутрішніх водних шляхах України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=4319&skl=7
9. Проект Закону про внутрішній водний транспорт. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=56230.

спеціальна література:

10. Кузнецов С.О. Морське право: підруч. / С.О. Кузнецов, Т.В. Аверочкіна; НУ «ОЮА». – Одеса: Фенікс, 2011. – 382 с.
11. Гусєва Ю.Ю. Оцінювання майнових прав на об'єкти інфраструктури морських портів України / Ю.Ю. Гусєва, О.Б. Снісаренко, М.С. Отмахова // Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі. - 2012. - № 4. - С. 52-60.
12. ДПенчева Г.М. Проблеми правового регулювання майнових відносин у морських портах України / Г.М. Пенчева // Митна справа. – 2012. – № 3.- Частина 2. – С. 225-231.

Питання заняття

1. Земельні відносини у портах.
2. Майнові відносини у портах.

Завдання та кейси для поточного контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти**Завдання**

1. Здійсніть дослідження правового забезпечення земельних відносин в іноземних портах.
2. Визначте правовий статус штучних територій портів та проаналізуйте організаційно-правовий механізм їх створення.
3. Визначте правовий режим приватних причалів в портах.

Кейси**№1**

Норвезька юридична особи планує орендувати причал порту Южний. Визначте пакет документів, що є необхідним для такої оренди.

№2

Китайська юридична особа планує здійснити налив штучних суходільних території у порту Одеса. Визначте перспективи та механізм правового супроводження такої діяльності. Хто набуде (якщо це можливо) прав власності на ці території?

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання № 1

Тема

Правовий статус портів

Мета самостійної роботи

Поглибити та закріпити систему знань про сучасні тенденції розвитку правового забезпечення правового статусу портів, визначити основні проблеми правозастосовної практики в цій сфері, а також шляхи їх подолання.

Результати навчання

Після виконання завдання для самостійної роботи здобувач вищої освіти буде (спроможний):

- 1) аналізувати і синтезувати досягнення науки морського, зокрема портового, права, представлені у іншомовних джерелах
- 2) розробляти проекти нормативно-правових актів з питань діяльності портів, обґрунтовувати доцільність їхнього запровадження
- 3) використовувати в правозастосовній діяльності нормативно-правові акти, що регулюють морські та інші відносини, що виникають з приводу роботи портів.

Література

нормативно-правові акти:

1. Конвенция об открытом море, 1958 / Работа комиссии международного права. Изд. IV. – Нью-Йорк: Организация Объединенных Наций, 1988. – С. 183 - 193.
2. Конвенция о территориальном море и прилежащей зоне, 1958 / Работа комиссии международного права. Изд. IV. – Нью-Йорк: Организация Объединенных Наций, 1988. – С. 174 - 183.
3. Конвенция ООН по морскому праву 1982 года / Морське право. Джерела: У 3 ч. Ч. 1. Т. 1. Кн. 2 «III Конференція ООН з морського права» / [Додін Є.В. Кузнецов С.О. Аверочкіна Т.В., Нікіша Д.О.]. – О.: Фенікс, 2011. – С. 110 – 451.
4. Кодекс торговельного мореплавства України від 23.05.1995 р. // ВВРУ. – 1995. – № 47. – Ст. 349.
5. Про державний кордон України: Закон України від 4.11.1991 р. // ВВРУ. – 1992. – № 2. – Ст. 5.
6. Про транспорт: Закон України від 10.11.1994 р. // ВВРУ. – 1994. – № 51. – Ст. 446.
7. Про морські порти України: Закон України від 17.05.2012 р. // ВВРУ. – 2013. – № 7. – Ст. 65.
8. Про відкриття річкових портів України для заходу іноземних невійськових суден: постанова Кабінету Міністрів України від 06.03.1992 р. № 115. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/115-92-п>
9. Порядок відкриття та закриття морських портів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 11 липня 2013 р. № 495 // ОВУ. – 2013. – № 54. – Ст. 1970.
10. Перелік морських портів України, відкритих для заходження іноземних суден, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 р. № 466-р // ОВУ. – 2013. – № 50. – Ст. 1803.
11. Стратегія розвитку морських портів України на період до 2038 року, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11.07.2013 р. № 548-р // ОВУ. – 2013. – № 61. – Ст. 2194.
12. Інструкція щодо процедур приймання та скидання водяного баласту на акваторії річкових внутрішніх водних шляхів України, затверджена наказом Мінтрансв'язку України від 13.06.2007 № 491 // ОВУ. – 2007. – № 48. – Ст. 2000.

13. Про закриття морських портів: наказ Мінінфраструктури від 16.06.2014 р. № 255 // ОВУ. – 2014. – № 54. – Ст. 1461.
14. Проект Закону про судноплавство на внутрішніх водних шляхах України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=4319&skl=7
15. Проект Закону про внутрішній водний транспорт. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=56230.

спеціальна література:

16. Кузнецов С.О. Морське право: підруч. / С.О. Кузнецов, Т.В. Аверочкіна; НУ «ОЮА». – Одеса: Фенікс, 2011. – 382 с.
17. Колодкин А.Л. Мировой океан. Международно-правовой режим. Основные проблемы / А.Л. Колодкин, Ю.В. Боброва, В.Н. Гуцуляк. – М.: Статут, 2007. – 637 с.
18. Актуальные вопросы правового регулирования отношений в морском порту: монография / под общ. ред.: Тормосина Г.Г. - Новороссийск: МГА им. адм. Ф.Ф. Ушакова, 2011. - 160 с.
19. Валуєва Л.В. Адміністративний статус морських портів / Л.В. Валуєва // Актуальні проблеми політики: зб. наук. праць. – 2012. – Вип. 46. - С. 309-319.
20. Киселев В.А. Некоторые вопросы регулирования допуска иностранных судов в порты / В.А. Киселев // Морское право и международное судоходство: сб. науч. тр. – М.: Транспорт, 1985. – С. 3 – 17.
21. Морской энциклопедический справочник. В 2 т. / под ред. Н.Н. Исанина. – Л.: Судостроение, 1987. – 1040 с.
22. Иванов Г.Г. Правовой режим морских портов / Иванов Г.Г. – М.: «Транспорт», 1971. – 80 с.
3. Федотова А.С. Понятие «территория порта» по законодательству Украины / А.С. Федотова // Социум и власть. – 2013. – № 1 (39). – С. 76-80.

Зміст завдання самостійної роботи

1. Охарактеризуйте діяльність Ліги Націй з розробки та прийняття міжнародних угод у сфері правового режиму портів.
2. Охарактеризуйте діяльність ООН з розробки та прийняття міжнародних угод у сфері правового режиму портів.
3. Здійсніть огляд судової практики (міжнародної та національної) у справах, що виникають із приводу роботи портів.

Завдання для поточного контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти

1. Здійсніть огляд програмних документів у сфері розвитку портів та водної транспортної сфери, що були прийняті в період незалежності України.
2. Здійсніть правову експертизу проєктованого українського законодавства у сфері роботи портів. Сформулюйте власну точку зору на їхні норми та запропонуйте власні шляхи розбудови портової (морської, річкової) інфраструктури України.

Тема
Правовий режим в портах

Мета самостійної роботи

Поглибити та закріпити систему знань про сучасні тенденції розвитку правового забезпечення правового режиму в портах, визначити основні проблеми правозастосовної практики в цій сфері, а також шляхи їх подолання.

Результати навчання

Після виконання завдання для самостійної роботи здобувач вищої освіти буде (спроможний):

- 1) аналізувати і синтезувати досягнення науки морського, зокрема портового, права, представлені у іншомовних джерелах
- 2) застосувати сучасні інформаційні технології та інформаційні ресурси з морського, зокрема портового, права для розв'язання практичних задач
- 3) розробляти проекти нормативно-правових актів з питань діяльності портів, обґрунтовувати доцільність їхнього запровадження
- 4) здійснювати правову експертизу проектів нормативно-правових актів, управлінських рішень у сфері роботи портів на предмет відповідності законодавству України
- 5) використовувати в правозастосовній діяльності нормативно-правові акти, що регулюють морські та інші відносини, що виникають з приводу роботи портів

Література

нормативно-правові акти:

1. Convention on the International Regime of Maritime Ports, signed at Geneva, December, 1923 // League of Nations Treaty Series. – 1926 – 1927. – № 1379.
2. Конвенция МОТ 108. Конвенция 1958 года об удостоверениях личности моряков // Конвенции и рекомендации, принятые Международной Конференцией Труда. 1957 – 1990. Том II. – Женева, 1991. – С. 1193 – 1197.
3. Конвенція про полегшення міжнародного морського судноплавства 1965 р. // ОВУ. – 2006. – № 8. – Ст. 492.
4. Двосторонні угоди про торговельне судноплавство.
5. Двосторонні угоди про судноплавство на внутрішніх водних шляхах.
6. Кодекс торговельного мореплавства України від 23.05.1995 р. // ВВРУ. – 1995. – № 47. – Ст. 349.
7. Про морські порти: Закон України від 17.05.2012 р. // ВВРУ. – 2013. – № 7. – Ст. 65.
8. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. // ОВУ. – 2005. – № 29. – Ст. 1694.
9. Правила плавання і перебування в територіальному морі, внутрішніх водах, на рейдах та в портах України іноземних військових кораблів, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 16.05.1996 р. № 529. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>
10. Стратегія розвитку морських портів України на період до 2038 року, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11.07.2013 р. № 548-р // ОВУ. – 2013. – № 61. – Ст. 2194.
11. Проект Закону про судноплавство на внутрішніх водних шляхах України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=4319&skl=7
12. Проект Закону про внутрішній водний транспорт. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=56230.

спеціальна література:

13. Кузнецов С.О. Морське право: підруч. / С.О. Кузнецов, Т.В. Аверочкіна; НУ «ОЮА». – Одеса: Фенікс, 2011. – 382 с.
14. Аверочкіна Т.В. Режим морського порту, судоходних путей и транзита в документах Лиги Націй / Т.В. Аверочкіна // Митна справа. – 2008. – № 4. – С. 47-48.
15. Аверочкіна Т.В. К вопросу о правовом режиме судна в морском порту / Т.В. Аверочкіна // Материалы докладов XVI Международной конференции студентов, аспирантов и молодых ученых «Ломоносов» / Отв. ред. И.А. Алешковский, П.Н. Костылев, А.И. Андреев. – М.: МАКС Пресс, 2009. – С. 5-7.
16. Аверочкіна Т.В. Режим екіпажів судів в двосторонніх угодах України о торговому мореплаванні / Т.В. Аверочкіна // Правове життя сучасної України: тези доповідей Міжнародної наукової конференції професорсько-викладацького і аспірантського складу / Відп. ред. д-р юрид. наук. проф. Ю.М. Оборотов // Одеська національна юридична академія. – О.: Фенікс, 2009. – С. 283 - 285.
17. Дмитриев С.Н. Проблема нормативно-правового регулювання сфери забезпечення транспортної безпеки морських портів / С.Н. Дмитриев // Общество и право. – 2013. – № 4 (46). – С. 200-204.
18. Иванов Г.Г. Соглашения о торговом судоходстве // Словарь международного морского права / [отв. ред. Ю.Г. Барсегов]. – М., 1985. – С. 220.
19. Иванов Г.Г. Режим наибольшего благоприятствования (режим наиболее благоприятствуемой нации) / Г.Г. Иванов // Словарь международного морского права / [отв. ред. Ю.Г. Барсегов]. – М., 1985. – С. 204 – 205.
20. Иванов Г.Г. Правовой режим морских портов / Г.Г. Иванов. – М.: Транспорт, 1988. – 125 с.
21. Киселев В.А. Некоторые вопросы регулирования допуска иностранных судов в порты / В.А. Киселев // Морское право и международное судоходство: Сб. научн. тр. / [под ред. А.Л. Колодкина]. – М., 1985. – С. 3 - 17.
22. Колодкин А.Л. К разработке проекта конвенции о режиме морских судов в иностранных портах / А.Л. Колодкин // Морское право и практика. Информационный сборник. – Вып. 135. – М. – Л., 1965. – С. 3 - 18.
23. Колодкин А.Л. Мировой океан. Международно-правовой режим. Основные проблемы / А.Л. Колодкин, Ю.В. Боброва, В.Н. Гуцуляк. – М.: Статут, 2007. – 637 с.
24. Кузнецов С.А. Организационно-правовые основы предупреждения незаконного проникновения и учета посторонних лиц на судах в портах Украины / С.А. Кузнецов // Информационное обеспечение противодействия организованной преступности: сб. науч. статей / под ред. М.Ф. Орзиха, В.Н. Дремина. – Библиотечка журнала «Юридический вестник». – Одесса, 2003. – С. 135 - 142
25. Черныш В.Ф. Правове регулювання діяльності морського порту / В.Ф. Черныш, Т.Р. Короткий. – Одеса: Латстар, 2001. – 96 с.

Зміст завдання самостійної роботи

1. Порівняйте окремі угоди про торговельне мореплавання та виявіть закономірності їх побудови, а також змісту норм. Визначте, які інші види режимів можуть бути передбачені цими угодами.
2. Складіть приблизний текст повідомлення про прибуття іноземного військового корабля до порту України (морського або річкового).

Завдання поточного контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти

Дослідіть двосторонні угоди про торговельне мореплавання України та визначте суднам під яким прапором в портах України надається режим 1) національний; 2) найбільшого сприяння; 3) найбільш сприятливої нації.

Тема
Юрисдикція в портах

Мета самостійної роботи

Сформувати та поглибити систему знань про сучасні тенденції розвитку правового забезпечення дії юрисдикції держави («держави прапору», «держави порту») в портах, визначити основні проблеми правозастосовної практики в цій сфері, а також шляхи їх подолання.

Результати навчання

Після виконання завдання для самостійної роботи здобувач вищої освіти буде (спроможний):

- 1) аналізувати і синтезувати досягнення науки морського, зокрема портового, права, представлені у іншомовних джерелах; застосувати сучасні інформаційні технології та інформаційні ресурси з морського, зокрема портового, права для розв'язання практичних задач
- 2) розробляти проекти нормативно-правових актів з питань діяльності портів, обґрунтовувати доцільність їхнього запровадження
- 3) роз'яснювати матеріально-правові та процесуальні особливості розгляду судами окремих категорій адміністративних, цивільних та кримінальних справ, що виникають з портової діяльності
- 4) здійснювати правову експертизу проектів нормативно-правових актів, управлінських рішень у сфері роботи портів на предмет відповідності законодавству України
- 5) використовувати в правозастосовній діяльності нормативно-правові акти, що регулюють морські та інші відносини, що виникають з приводу роботи портів

Література

нормативно-правові акти:

1. Кодекс торговельного мореплавства України від 23.05.1995 р. // ВВРУ. – 1995. – № 47. – Ст. 349.
2. Про морські порти: Закон України від 17.05.2012 р. // ВВРУ. – 2013. – № 7. – Ст. 65.
3. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. // ОВУ. – 2005. – № 29. – Ст. 1694.
4. Правила плавання і перебування в територіальному морі, внутрішніх водах, на рейдах та в портах України іноземних військових кораблів, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 16.05.1996 р. № 529. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>
5. Стратегія розвитку морських портів України на період до 2038 року, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11.07.2013 р. № 548-р // ОВУ. – 2013. – № 61. – Ст. 2194.
6. Проект Закону про судноплавство на внутрішніх водних шляхах України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=4319&skl=7
7. Проект Закону про внутрішній водний транспорт. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=56230

спеціальна література:

8. Кузнецов С.О. Морське право: підруч. / С.О. Кузнецов, Т.В. Аверочкіна; НУ «ОЮА». – Одеса: Фенікс, 2011. – 382 с.
9. Додин Е.В. Двусторонние соглашения Украины о торговом мореплаваннии: учебное пособие / Е.В. Додин, С.А. Кузнецов, Т.В. Аверочкина / [под общей ред. академика С.В. Кивалова]. – Львов, «Сполом», 2009. – 380 с.

10. Аверочкина Т.В. Режим экипажей судов в двусторонних соглашениях Украины о торговом мореплаваннии / Т.В. Аверочкина // Правове життя сучасної України: тези доповідей Міжнародної наукової конференції професорсько-викладацького і аспірантського складу / Відп. ред. д-р юрид. наук. проф. Ю.М. Оборотов // Одеська національна юридична академія. – О.: Фенікс, 2009. – С. 283 - 285.
11. Джунусова Д.Н. Международное морское право: учеб. пособ. / Д.Н. Джунусова. – Астрахань: Астраханский государственный университет, Издательский дом «Астраханский университет», 2012. – 328 с.
12. Киселев В.А. Некоторые вопросы регулирования допуска иностранных судов в порты / В.А. Киселев // Морское право и международное судоходство: Сб. научн. тр. / [под ред. А.Л. Колодкина]. – М., 1985. – С. 3 - 17.
13. Клименко Б.М. Право прохода через иностранную территорию / Клименко Б.М. – М.: Междунар. отношения, 1967. – 136 с.
14. Колодкин А.Л. Мировой океан. Международно-правовой режим. Основные проблемы / А.Л. Колодкин, Ю.В. Боброва, В.Н. Гуцуляк. – М.: Статут, 2007. – 637 с.
15. Кузнецов С.А. Организационно-правовые основы предупреждения незаконного проникновения и учета посторонних лиц на судах в портах Украины / С.А. Кузнецов // Информационное обеспечение противодействия организованной преступности: сб. науч. статей / под ред. М.Ф. Орзиха, В.Н. Дремина. – Библиотечка журнала «Юридический вестник». – Одесса, 2003. – С. 135 – 142.
16. Черныш В.Ф. Правове регулювання діяльності морського порту / В.Ф. Черныш, Т.Р. Короткий. – Одеса: Латстар, 2001. – 96 с.

Зміст завдання самостійної роботи

1. Дослідіть поняття «вільна практика» у національному українському законодавстві, в іноземному законодавстві та міжнародних угодах, а також у спеціальній літературі. Складіть власне визначення цього поняття. Обґрунтуйте власну точку зору.
2. Визначте можливість застосування спеціальних сил та засобів прибережної держави до подавлення заколоту на борту іноземного військового судна, що перебуває біля причалу порту прибережної держави.

Завдання для поточного контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти

1. Санітарна юрисдикція держави порту: генеза, визначення, правові засади, механізм здійснення.
2. Генеза Port state control.

Тема

Державне регулювання діяльності, управління в портах

Мета самостійної роботи

Поглибити систему знань про сучасні тенденції розвитку правового забезпечення державного регулювання діяльності та управління в портах, визначити основні проблеми правозастосовної практики в цій сфері, а також шляхи їх вирішення.

Результати навчання

Після виконання завдання для самостійної роботи здобувач вищої освіти буде (спроможний):

- 1) розробляти проекти нормативно-правових актів з питань діяльності портів, обґрунтовувати доцільність їхнього запровадження
- 2) роз'яснювати матеріально-правові та процесуальні особливості розгляду судами окремих категорій адміністративних, цивільних та господарських справ, що виникають з портової діяльності
- 3) здійснювати правову експертизу проектів нормативно-правових актів, управлінських рішень у сфері роботи портів на предмет відповідності законодавству України
- 4) виконувати приписи морського, зокрема портового, права та інших галузей матеріального і процесуального права, що є основою діяльності органів публічного управління портами
- 5) використовувати в правозастосовній діяльності нормативно-правові акти, що регулюють морські та інші відносини, що виникають з приводу роботи портів

Література

нормативно-правові акти:

1. Кодекс торговельного мореплавства України від 23.05.1995 р. // ВВРУ. – 1995. – № 47. – Ст. 349.
2. Про морські порти: Закон України від 17.05.2012 р. // ВВРУ. – 2013. – № 7. – Ст. 65.
3. Стратегія розвитку морських портів України на період до 2038 року, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11.07.2013 р. № 548-р // ОВУ. – 2013. – № 61. – Ст. 2194.
4. Стратегічний план розвитку річкового транспорту на період до 2020 року, затверджений наказом Міністерства інфраструктури України 18 грудня 2015 № 543. URL: <http://mtu.gov.ua/files/Стратегія%20річкового%20Додаток%20до%20наказу%20543.pdf>
5. Стратегічний план розвитку морського транспорту на період до 2020 року, затверджений наказом Міністерства інфраструктури України 18 грудня 2015 № 542. URL: <http://mtu.gov.ua/files/Стратегія%20морського%20транспорту%20Додаток%20до%20наказу%20542.pdf>
6. Проект Закону про судноплавство на внутрішніх водних шляхах України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=4319&skl=7
7. Проект Закону про внутрішній водний транспорт. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=56230.

спеціальна література:

8. Кузнецов С.О. Морське право: підруч. / С.О. Кузнецов, Т.В. Аверочкіна; НУ «ОЮА». – Одеса: Фенікс, 2011. – 382 с.

9. Аверочкіна Т.В. Участь органів місцевого самоврядування в управлінні спеціальними (вільними) економічними зонами / Т.В. Аверочкіна // Митна справа. – 2005. – № 2. – С. 60-63.
10. Аверочкіна Т.В. Морський торговельний порт – орган господарського розвитку і управління спеціальної (вільної) економічної зони / Т.В. Аверочкіна // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. праць – Одеса: Юрид. л-ра, 2004. – Вип. 22. – С. 517 – 520.
11. Андреева А.Е. Объекты портового контроля безопасности международного мореплавания / А.Е. Андреева // Вестник Челябинского государственного университета. 2010. – № 9 (190). Право. Вып. 23. – С. 97–100.
12. Арустамов И.А. Совершенствование государственного управления морским портом / И.А. Арустамов, В.В. Троилин // Юридический вестник РГЭУ. – 2008. – № 4 (48). – С. 35-40.
13. Бадура И.А. Участие общественных организаций в управлении морскими портами / Бадура И.А., Троилин В.В. // Юридический вестник РГЭУ. – 2007. – № 3. – С. 16-22.
14. Валуєва Л. Удосконалення системи управління морськими портами у світлі прийнятого Закону України " Про морські порти України" / Людмила Валуєва // Актуальні проблеми європейської інтеграції. – 2012. – Вип. 10. – С. 70-76.
15. Валуєва Л. Становлення державної системи управління морськими портами: міжнародний досвід / Людмила Валуєва // Актуальні проблеми європейської інтеграції. – 2012. – Вип. 9. – С. 48-54.
16. Дем'янченко А.Г. Підходи до визначення структур власності та управління в морських портах / А.Г. Дем'янченко // Університетські наукові записки : часопис Хмельницького університету управління та права: Право. Економіка. Управління. – 2013. – Вип. 2. – С. 178-185.
17. Лебедев В.П. Еще раз об управлении портами и инвестициями в них / В.П. Лебедев // Транспорт. – 2008. – № 28. – С. 14-16.
18. Попелюк В.П. Сучасні тенденції розвитку управління морськими портами і транспортній інфраструктурі України / В. П. Попелюк // Актуальні проблеми держави і права. – 2012. – Вип. 65. – С. 385-390.
19. Рядінська, В.О. Проблеми управління морськими портами в Україні / В.О. Рядінська // Право і суспільство. – 2011. – № 3. – С. 121-125.
20. Тасліцький Г. Законодавча невизначеність річкових портів / Герман Тасліцький // Юридична газета. Юр. газета : Юридичні питання: практика. – 2015. – 8 вересня (№ 35/36). – С. 18-19.
21. Токман Г.Н. Управление портами и инвестициями в их развитии: доклад на Третьей Международной конференции «Практика морского бизнеса: делимся опытом», Одесса, 31 мая-1 июня 2007 г. / Г.Н. Токман. - [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.murs.com.ua/ru/press/tokman.pdf>

Зміст завдання самостійної роботи

1. Дослідіть історію становлення системи державного регулювання діяльності морських та річкових портів України. Складіть періодизацію.
2. Визначте, яким чином слід удосконалити сучасну систему державного регулювання діяльності морських та річкових портів України

Кейси для поточного контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти

№1

Наказом Міністерства інфраструктури України затверджено та опубліковано на офіційному сайті типові обов'язкові постанови та зводи звичаїв по морським та річковим портам України. Визначте правомірність затвердження таких документів.

№2

На території Ренійського морського порту діє вільна економічна зона. Дослідіть генезу її створення та органи управління. Який вплив на діяльність цієї зони вчинив Закон України «Про морські порти України»?

Тема

Адміністративні процедури в портах. Трансшипмент.

Мета самостійної роботи

Поглибити систему знань про сучасні тенденції розвитку правового забезпечення адміністративних процедур в портах та трансшипменту, визначити основні проблеми правозастосовної практики в цій сфері, а також можливі шляхи їх вирішення

Результати навчання

Після виконання завдання для самостійної роботи здобувач вищої освіти буде (спроможний):

- 1) застосувати сучасні інформаційні технології та інформаційні ресурси з морського, зокрема портового, права для розв'язання практичних задач
- 2) розробляти проекти нормативно-правових актів з питань діяльності портів, обґрунтовувати доцільність їхнього запровадження
- 3) роз'яснювати матеріально-правові та процесуальні особливості розгляду судами окремих категорій адміністративних справ, що виникають з портової діяльності
- 4) здійснювати правову експертизу проектів нормативно-правових актів, управлінських рішень у сфері роботи портів на предмет відповідності законодавству України
- 5) використовувати в правозастосовній діяльності нормативно-правові акти, що регулюють морські та інші відносини, що виникають з приводу роботи портів.

Література

нормативно-правові акти:

1. Конвенція про полегшення міжнародного морського судноплавства 1965 р. // ОВУ. – 2006. – № 8. – Ст. 492.
2. Кодекс торговельного мореплавства України від 23.05.1995 р. // ВВРУ. – 1995. – № 47. – Ст. 349.
3. Про транзит вантажів: Закон України від 20 жовтня 1999 р. // Урядовий кур'єр. – 1999. – 13 лютого.
4. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення митного оформлення транзитних вантажів: Закон України від 01.06.2010 р. // ВВРУ. – 2010. – № 30. – Ст. 400.
5. Про морські порти: Закон України від 17.05.2012 р. // ВВРУ. – 2013. – № 7. – Ст. 65.
6. Типова технологічна схема здійснення митного контролю водних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 р. № 451 // ОВУ. – 2012. – № 40. – Ст. 1546.
7. Стратегія розвитку морських портів України на період до 2038 року, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11.07.2013 р. № 548-р // ОВУ. – 2013. – № 61. – Ст. 2194.
8. Про адміністративно-юрисдикційну діяльність органів охорони державного кордону України [Електронний ресурс] // Наказ Голови Державного комітету у справах охорони державного кордону України № 530 від 21 листопада 1999 року / Правова бібліотека «Інфодиск», 2005. – 1 електрон. Опт. Диск (CD-ROM) : кольор.; 12 см. – («Законодавство України» № 4, 2005).
9. Державні санітарні правила для морських суден України, затверджені постановою Головного державного санітарного лікаря України від 20.12.2000 р. № 57. URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0057488-00>

10. Державні санітарні правила для річкових суден України, затверджені постановою Головного державного санітарного лікаря України від 01.12.1999 р. № 48. URL: http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=261249

11. Інструкція про застосування зброї, бойової техніки, озброєння кораблів (катерів), літаків і вертольотів Державної прикордонної служби України, спеціальних засобів та заходів фізичного впливу під час охорони державного кордону та виключної (морської) економічної зони України, затверджена наказом Адміністрації Державної прикордонної служби України 21.10.2003 р. № 200 // ОВУ. – 2003. – № 43. – Ст. 2287.

12. Порядок оформлення приходу суден у морський порт, надання дозволу на вихід суден у море та оформлення виходу суден із морського порту, затверджений наказом Міністерства інфраструктури України від 27.06.2013 р. № 430 // ОВУ. – 2013. – № 76. – Ст. 2857.

13. Порядок справляння плати за виконання митних формальностей органами доходів і зборів поза місцем розташування цих органів або поза робочим часом, установленим для них, затверджений наказом Міністерства доходів і зборів України від 16.12.2013 р. № 804 // ОВУ. – 2014. – № 10. – Ст. 349.

14. Порядок виконання митних формальностей на морському та річковому транспорті, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 10.03.2015 р. № 308 // ОВУ. – 2015. – № 39. – Ст. 1175.

15. Проект Закону про судноплавство на внутрішніх водних шляхах України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=4319&skl=7

16. Проект Закону про внутрішній водний транспорт. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=56230.

спеціальна література:

17. Аверочкіна Т.В. Адміністративно-юрисдикційна діяльність митних органів у прибережних водах України / Т.В Аверочкіна // Митна справа. – 2011. – № 6. – С. 85-99.

18. Аверочкіна Т.В. Здійснення санітарної адміністративної юрисдикції України в морських портах / Т.В Аверочкіна // Правова система України в умовах державних реформаційних процесів сьогодення: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Ужгород, 26-27 жовтня 2012 р. – Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2012. – С. 153-154.

19. Андреева А.Е. Объекты портового контроля безопасности международного мореплавания / А.Е. Андреева // Вестник Челябинского государственного университета. 2010. – № 9 (190). Право. Вып. 23. – С. 97–100.

20. Арустамов И.А. Совершенствование государственного управления морским портом / Арустамов И.А., Троилин В.В. // Юридический вестник РГЭУ. № 4 (48) - Ростов-на-Дону: Изд-во РГЭУ, 2008. – С. 35-40.

21. Боліщук М.А. ІСПС: застосування новітніх технологій для прискорення проходження митних процедур в морських портах / М. А. Боліщук, Г. Л. Карпенко // Митна справа. – 2014. – № 6. – С. 54-59.

22. Бразовская Я.Е. Упрощение процедуры очистки судов и грузов в морских портах и интересы реализации энергетической стратегии РФ / Я.Е. Бразовская, А.С. Скаридов // Международное публичное и частное право. – 2007. – № 1. – С. 23-32.

23. Власов А.Б. Некоторые вопросы контроля судна в морском порту / А.Б. Власов, С.А. Був // Вестник АГТУ. Сер.: Морская техника и технология. – 2016. – № 3. – С. 107-112.

24. Васьков Ю. Траншшипмент играет важную роль в борьбе за транзит / Ю. Васьков. URL: <http://cfts.org.ua/opinions/40833>

25. Венгрук А. Траншшипмент ускоряет перевозки / А. Венгрук // Митна справа. – 2011. – № 5. – С. 56-61.

26. Вороной В.И. Перспективы оптимизации таможенного регулирования траншшипмента в портах Украины / В.И. Вороной // Митна справа. – 2009. – № 6. – С. 48-51.

27. Дмитриев С.Н. Проблемы организации государственного контроля и надзора в морских портах / С.Н. Дмитриев // Транспортное право. – 2009. – № 4. – С. 10-16.

28. Додін Є.В. Митне регулювання траншшипменту / Є.В. Додін // Митна справа. – 2010. – № 6. – С. 26-31.

29. Иванов Г.Г. Таможенный режим судов в портах / Г.Г. Иванов // Митна справа. – 2011. – № 1. – С. 85-92.
30. Кириллова В.Ю. Траншипмент как новый режим перевалки транзитных грузов в украинских портах / В.Ю. Кириллова. URL: <http://www.sworld.com.ua/konfer30/601.pdf>
31. Кузнецов С.А. Контроль за судами в портах как разновидность административного надзора / С.А. Кузнецов // Система контроля судов государством порта в Украине: Семинар-совещание (Киев, 3 сент. 2002 г.). – 2002. – С. 42-55.
32. Мачкур Н. Формування системи траншипменту і перспективи розвитку / Н. Мачкур // Митна справа. – 2012. – № 1. – С. 105-111.
33. Мачкур Н.О. Траншипмент і перспективи його розвитку / Н.О. Мачкур // Верховенство права очима правників-початківців : матеріали Всеукр. студент. наук. конф., присвяч. 15-річчю Нац. ун-ту "Одес. юрид. акад." та 165-річчя Одес. школи права (Одеса, 26 квітня 2012 р.). 2012. – С. 852-854.
34. Михайлова В. Траншипмент как зеркало транспортных проблем / В. Михайлова // Порты Украины. – 2010. – №8. – С. 36-39.
35. Ницевич А. Контроль за морскими судами со стороны государства порта и государства флага: вчера, сегодня, завтра / А. Ницевич, В. Торский // Морское страхование. – 2011. – № 3. – С. 46-57.
36. Овруцкая Т. Траншипмент вверх по Днепру / Т. Овруцкая // Моряк Украины. – 2010. – 10 ноября. – № 45. – С. 3.
37. Опанчук Б.А. Траншипмент как перспективное направление развития контейнерных перевозок / Б.А. Опанчук // Економічні інновації: Зб. наук. пр. — Одеса: ІПРЕЕД НАН України, 2010. — Вип. 41. — С. 168-173.
38. Подцерковний О.П. Законодавчі проблеми траншипменту в контексті розвитку морських портів України / О.П. Подцерковний, Д.Ю. Сіюшов // Актуальні проблеми держави і права. – 2013. – Вип. 72. – С. 483-489.
39. Самойловская В.П. Порядок и особенности расчета таможенной стоимости в морских портах / В.П. Самойловская, С.В. Купrienko // Економіко-правові аспекти розвитку транспортних систем: Вип.1 : зб. наук. праць. – 2001. – С.192-198.
40. Скрынник А.М. Административный контроль и надзор за обеспечением транспортной (морской) безопасности в морских портах / А.М. Скрынник // Административное право и процесс. – 2012. – № 2. – С. 58-63.
41. Скутина А.В. Зарубежный опыт формирования административно-правового статуса органов, обеспечивающих контроль и надзор за деятельностью в морских портах, и возможность его использования в российских условиях / А.В. Скутина // Международное публичное и частное право. – 2011. – № 4. – С. 46-48.

Зміст завдання самостійної роботи

1. Port state control: поняття, визначення, правові засади здійснення.
2. Здійснить порівняльний аналіз контрольних та сервісних процедур щодо суден під іноземним прапором та під українським прапором в портах України. Визначте відмінні та схожі процедури.
3. Дослідіть концепції встановлення та цільового використання портових зборів в країнах світу. Визначте позитивні та негативні риси кожної, а також можливість впровадження таких концепцій в портах України.
4. Проаналізуйте процес впровадження траншипменту в одному з великих портів світу.

Завдання для поточного контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти

1. Проаналізуйте норми Митного кодексу України, якими визначено митні формальності на морському транспорті.
2. Проаналізуйте норми Митного кодексу України, якими визначено митні формальності на річковому транспорті

Тема

Правове забезпечення буксирування, лоцманського та льодового проведення в портах та на підходах к ним

Мета самостійної роботи

Поглибити систему знань про сучасні тенденції розвитку правового забезпечення буксирування, лоцманського та льодового проведення в портах та на підходах к ним, визначити основні проблеми правозастосовної практики в цій сфері, а також можливі шляхи їх вирішення

Результати навчання

Після виконання завдання для самостійної роботи здобувач вищої освіти буде (спроможний):

- 1) застосувати сучасні інформаційні технології та інформаційні ресурси з морського, зокрема портового, права для розв'язання практичних задач
- 2) розробляти проекти нормативно-правових актів з питань діяльності портів, обґрунтовувати доцільність їхнього запровадження
- 3) роз'яснювати матеріально-правові та процесуальні особливості розгляду судами окремих категорій адміністративних справ, що виникають з портової діяльності
- 4) здійснювати правову експертизу проектів нормативно-правових актів, управлінських рішень у сфері роботи портів на предмет відповідності законодавству України
- 5) використовувати в правозастосовній діяльності нормативно-правові акти, що регулюють морські та інші відносини, що виникають з приводу роботи портів.

Література

нормативно-правові акти:

1. Кодекс торговельного мореплавства України від 23.05.1995 р. // ВВРУ. – 1995. – № 47. – Ст. 349.
2. Про морські порти: Закон України від 17.05.2012 р. // ВВРУ. – 2013. – № 7. – Ст. 65.
3. Стратегія розвитку морських портів України на період до 2038 року, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11.07.2013 р. № 548-р // ОВУ. – 2013. – № 61. – Ст. 2194.
4. Положення про державних річкових лоцманів, затверджене наказом Міністерства транспорту України від 14.01.2002 р. № 11 // ОВУ. – 2002. – № 6. – Ст. 253.
5. Положення про морських лоцманів, затверджене наказом Міністерства інфраструктури України від 08.05.2013 р. № 292 // ОВУ. – 2013. – № 46. – Ст. 1639.
6. Перелік районів обов'язкового лоцманського проведення та категорій суден, що звільняються від обов'язкового лоцманського проведення, затверджений наказом Міністерства інфраструктури України від 04.09.2013 р. № 662 // ОВУ. – 2013. – № 71. – Ст. 2622.
7. Тарифи на послуги із забезпечення лоцманського проведення суден, затверджені наказом Міністерства інфраструктури України від 03.12.2013 р. № 965 // ОВУ. – 2014. – № 1. – Ст. 17.
8. Правила льодового проведення суден, затверджені наказом Міністерства інфраструктури України від 12.03.2011 р. № 14 // ОВУ. – 2011. – № 27. – Ст. 1134.
9. Проект Закону про судноплавство на внутрішніх водних шляхах України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=4319&skl=7
10. Проект Закону про внутрішній водний транспорт. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=56230.

спеціальна література:

11. Змерзлый Б.В. Проблемы введения Правил 1888 г. для Керчь-Еникальских

лоцманов и принятие Положения о морских лоцманах 1890 г. / Б.В. Змерзлый // Митна справа. - 2014. - № 4(2). - С. 36-41.

12. Попов В. Правова природа та особливості договору буксирування / В. Попов // Підприємництво, господарство і право. - 2016. - № 3. - С. 43-46.

13. Кузнецов С.О. Морське право: підруч. / С.О. Кузнецов, Т.В. Аверочкіна; НУ «ОЮА». – Одеса: Фенікс, 2011. – 382 с.

Зміст завдання самостійної роботи

1. Служба регулювання руху суден: поняття, визначення, організаційно-правове забезпечення діяльності.
2. Генеза правового забезпечення буксирування водними шляхами.
3. Генеза правового забезпечення льодового проведення.
4. Генеза правового забезпечення лоцманського проведення. Найдавніші правила для лоцманів.

Задачі для поточного контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти

№1

Розрахуйте суму лоцманського збору за проведення пасажирського судна довжиною 300 м, вантажопідйомністю 82 тис. реєстрових тон до причалу порту Одеса.

№2

Накресліть схему зони дії ПРПС «Маріуполь».

Тема

Господарська діяльність, земельні та майнові відносини в портах

Мета самостійної роботи

Поглибити систему знань про сучасні тенденції розвитку правового забезпечення господарської діяльності, земельних та майнових відносин в портах, визначити основні проблеми правозастосовної практики в цій сфері, а також можливі шляхи їх вирішення

Результати навчання

Після виконання завдання для самостійної роботи здобувач вищої освіти буде (спроможний):

- 1) застосувати сучасні інформаційні технології та інформаційні ресурси з морського, зокрема портового, права для розв'язання практичних задач
- 2) розробляти проекти нормативно-правових актів з питань діяльності портів, обґрунтовувати доцільність їхнього запровадження
- 3) роз'яснювати матеріально-правові та процесуальні особливості розгляду судами окремих категорій адміністративних справ, що виникають з портової діяльності
- 4) здійснювати правову експертизу проектів нормативно-правових актів, управлінських рішень у сфері роботи портів на предмет відповідності законодавству України
- 5) використовувати в правозастосовній діяльності нормативно-правові акти, що регулюють морські та інші відносини, що виникають з приводу роботи портів.

Література

нормативно-правові акти:

1. Кодекс торговельного мореплавства України від 23.05.1995 р. // ВВРУ. – 1995. – № 47. – Ст. 349.
2. Водний кодекс України, 1995 // ВВРУ. – 1995. – № 24. – Ст. 189.
3. Земельний кодекс України, 2001 // ВВРУ. – 2002. – № 3. – Ст. 27.
4. Господарський кодекс України, 2003 // ВВРУ. – 2003. – № 18. – Ст. 144.
5. Цивільний кодекс України, 2003 // ВВРУ. – 2003. – № 40. – Ст. 356.
6. Про морські порти: Закон України від 17.05.2012 р. // ВВРУ. – 2013. – № 7. – Ст. 65.
7. Стратегія розвитку морських портів України на період до 2038 року, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11.07.2013 р. № 548-р // ОВУ. – 2013. – № 61. – Ст. 2194.

спеціальна література:

8. Кузнецов С.О. Морське право: підруч. / С.О. Кузнецов, Т.В. Аверочкіна; НУ «ОЮА». – Одеса: Фенікс, 2011. – 382 с.
9. Гусева Ю.Ю. Оцінювання майнових прав на об'єкти інфраструктури морських портів України / Ю.Ю. Гусева, О.Б. Снісаренко, М.С. Отмахова // Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі. - 2012. - № 4. - С. 52-60.
10. Драпайло Ю.З. Господарські правовідносини у морських портах: монографія / Ю.З. Драпайло; НУ «ОЮА». – Одеса: Юрид. л-ра, 2014. – 195 с.
11. Пенчева Г.М. Проблеми правового регулювання майнових відносин у морських портах України / Г.М. Пенчева // Митна справа. – 2012. – № 3.- Частина 2. – С. 225-231.
12. Проект Закону про судноплавство на внутрішніх водних шляхах України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=4319&skl=7
13. Проект Закону про внутрішній водний транспорт. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=56230.

Зміст завдання самостійної роботи

1. Стивідорна діяльність як вид господарської діяльності в портах: поняття, визначення, правове забезпечення.

2. Агентування та морське посередництво як вид господарської діяльності в портах: поняття, визначення, правове забезпечення.

Завдання та кейси для поточного контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти

Завдання

1. Визначте правовий статус морського терміналу в морському порту.
2. Проаналізуйте правила надання послуг у морських та річкових портах України.
3. Організаційно-правовий механізм портового експедирування та логістики.

Кейси

№1

Юридична особа з Франції орендувала причал порту Чорноморськ для розвантаження суден-зерновозів, але заявлену діяльність здійснювала лише 6 місяців, після чого вже 3 місяці її не здійснює, а також не здійснює розчистку дна біля причалу, що утруднює роботу всього порту та необхідність проведення якої була передбачена. Визначте, які санкції може бути застосовано до такої юридичної особи та визначте можливість їх застосування.

№2

Фізична особа П. бажає здійснювати агентування морських суден. Які документи необхідно отримати для цього?

ПИТАННЯ, ЗАВДАННЯ ТА КЕЙСИ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ І ВМІНЬ СТУДЕНТІВ

Питання

1. Розвиток портової інфраструктури України та світу
2. Програмні документи в портовій сфері: загальна характеристика
3. Поняття порту
4. Класифікація портів
5. Звід звичаїв морського порту
6. Обов'язкові постанови по порту
7. Генеза правового регулювання роботи морських портів України
8. Генеза правового регулювання роботи річкових портів України
9. Порядок відкриття портів в Україні
10. Порядок закриття портів в Україні
11. Реєстр морських портів України
12. Принципи організації функціонування та розвитку морських портів
13. Правовий статус акваторії (вод) портів
14. Правовий статус та режим внутрішніх вод України
15. Межі морського порту
16. Річкові порти України: особливості правового статусу.
17. Визначення поняття «режим порту»
18. Нормативно-правове забезпечення режиму морського порту
19. Нормативно-правове забезпечення режиму річкового порту
20. Підтримання режиму порту.
21. Правовий режим заходження іноземних військових кораблів до портів України
22. Правовий режим заходження іноземних торговельних суден до портів України
23. Двосторонні угоди про торговельне мореплавство як основа режиму в морських портах
24. Двосторонні угоди про торговельне мореплавство: загальна характеристика
25. Двосторонні угоди про судноплавство на внутрішніх водних шляхах: загальна характеристика
26. Загальні підходи до визначення режиму суден в портах
27. Режим екіпажів суден в портах України
28. Національний режим в портах України
29. Режим найбільшого сприяння в портах України
30. Режим найбільш сприятливої нації в портах України
31. Інші види режимів щодо суден в портах України
32. Юрисдикція держави порту.
33. Нормативно-правове забезпечення дії юрисдикції держави щодо суден під іноземним прапором в портах
34. Юрисдикція держави прапору судна в портах
35. Основи державного регулювання діяльності в морському порту
36. Основи державного регулювання діяльності в річковому порту
37. Функції та повноваження Міністерства інфраструктури України з управління портами
38. Планування розвитку морських портів
39. Основи державного регулювання діяльності в морському порту
40. Функції та повноваження Департаменту морського та річкового транспорту Міністерства інфраструктури України з управління портами
41. Функції Адміністрації морських портів України
42. Структура Адміністрації морських портів України
43. Адміністрування діяльності річкових портів України.
44. Контрольні адміністративні процедури в портах.

45. Сервісні адміністративні процедури в портах.
46. Портові збори і тарифи.
47. Митні формальності в портах України
48. Режим у пункті пропуску через державний кордон України та митний контроль в морському порту
49. Митний контроль в портах України
50. Прикордонний контроль в портах України
51. Санітарний контроль в портах України
52. Ветеринарний контроль в портах України
53. Поняття траншипменту.
54. Правове забезпечення здійснення траншипменту в Україні.
55. Перспективи розвитку траншипменту в портах України
56. Розвиток річкового та фідерного траншипменту
57. Договір морського буксирування.
58. Портове буксирування.
59. Міжпортове буксирування
60. Генеза правового забезпечення лоцманського проведення
61. Сучасне правове забезпечення лоцманського проведення суден.
62. Льодове проведення суден.
63. Служба розподілу руху суден в портах.
64. Господарська діяльність в портах
65. Послуги, що надаються у морських портах
66. Обов'язки суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність у морському порту
67. Земельні відносини у портах.
68. Майнові відносини у портах.
69. Агентування в портах України
70. Особливості провадження господарської діяльності у морському порту
71. Логістичні та експедиторські послуги в портах України
72. Правовий статус та режим штучних земельних ділянок в портах.
73. Правовий режим майна в морському порту
74. Правовий режим земель морського порту
75. Особливості приватизації об'єктів портової інфраструктури

Завдання та кейси

Завдання

1. Генеза портів часів Київської Русі.
2. Розвиток портів Стародавнього світу (Греції, Риму, Єгипту та ін.).
3. Управління портами Стародавнього світу.
4. Охарактеризуйте розвиток портів, заснованих греками на узбережжі Чорного моря.
5. Визначте правовий статус військових або інших закритих за своїм правовим режимом портів.
6. Охарактеризуйте режим судноплавства рікою Дунай.
7. Дослідіть (на вибір) режим судноплавства іншими європейськими (африканськими, латиноамериканськими та ін.) ріками.
8. Проаналізуйте порядок прийняття Обов'язкових постанов та Зводів звичаїв морських портів. Визначте, чи всі ці локальні нормативні акти прийняті із додержанням проаналізованої процедури.
9. Визначте, яким чином мають бути прийняті/заверджені зводи звичаїв та обов'язкові портанови по річковим портам України.
10. Проаналізуйте контрольні процедури у найбільших портах світу (для прикладу оберіть порти США, Європи, Австралії, Південної Америки).

11. Визначте відповідність об'єму контрольних процедур в портах України вимогам міжнародних угод у цій сфері.

12. Визначте перспективи оновлення діючого законодавства України про буксирування на водному транспорті.

Кейси

№1

У Одеській області планується будівництво нового морського порту. Визначте необхідність його створення та перспективи його подальшого розвитку, а також необхідний пакет правових документів для початку роботи такого порту.

№2

Судно під прапором Мальти зайшло до порту Одеса. Який режим отримає це судно та яким буде об'єм формальностей для нього?

№3

Український військовий корабель типу річка-море слідує з Чорного моря Дунаєм до Німеччини. Яким чином має бути оформлений такий шлях слідування?

№4

Судновласник буксирних суден під прапором Єгипту планує займатися буксирними операціями в порту Чорноморськ. Чи отримає він дозвіл на це?

№5

Судно під прапором Малізії арештовано у порту Чорноморськ на забезпечення цивільних вимог. Визначте механізм арешту суден в Україні.

№6

Судно з вантажем заморожених морепродуктів зайшло до порту Одеса. Які адміністративні процедури необхідно здійснити для кларування вантажу та судна.

№7

При лоцманському проведенні річкового судна під прапором Німеччини рікою Дунай біля міста Рені сталося його зіткнення з українським рятувальним плавзасобом, в результаті якого загинув рятувальник, що знаходився на зазначеному рятувальному плавзасобі. Здійсніть юридичний аналіз ситуації. Визначте межі відповідальності лоцмана, капітана судна під прапором Німеччини та рятувального плавзасобу.

№8

При здійсненні буксирування та лоцманського проведення 300-метрового круїзного лайнера в порту Одеса був пошкоджений Воронцівський маяк – символ Одеси. Здійсніть правовий аналіз ситуації. Визначте межі відповідальності всіх учасників події.

№9

Наказом Міністерства інфраструктури України затверджено та опубліковано на офіційному сайті типові обов'язкові постанови та зводи звичаїв по морським та річковим портам України. Визначте правомірність затвердження таких документів.

№10

На території Ренійського морського порту діє вільна економічна зона. Дослідіть генезу її створення та органи управління. Який вплив на діяльність цієї зони вчинив Закон України «Про морські порти України»?

ЗМІСТ

Загальні положення.....	3
Навчальний контент. Лекції.....	5
Плани практичних занять.....	13
Завдання для самостійної роботи.....	47
Питання, завдання та кейси для підсумкового контролю знань і вмінь студентів.....	62